

MARTINSKÉ NOVINY

OFICIÁLNY SPRAVODAJCA MESTA MARTIN

7/2022

19. apríl 2022, III. ročník

Vidiek rozospieval námestie v Martine

Foto: Kulturná scéna Martin

strana 5

www.martinskenoviny.sk

Martinské noviny

www.martin.sk

Martin - oficiálna stránka

Milióny eur idú na na opravu ciest a chodníkov v našom meste

S rekonštrukciou sa začalo v mestskej časti Záturčie a postupne sa komunikácie budú renovovať na každom martinskom sídlisku.

strana 3

Prvý štvrťrok za nami: Plusy a mínusy novej MHD v Martine

Kolko cestujúcich už využilo služby mestského dopravného podniku? Odpoveď na túto a ďalšie otázky nájdete v našej téme venovanej MHD.

strany 6 -13

Spomienkové podujatia na oslobodenie mali v Martine viacero podôb

„Kým vládžeme, vždy si prideme uctiť pamiatku všetkých, ktorí oslobodzovali naše mesto.“ Aj takéto slová odznali medzi Martinčanmi pri Pamätníku SNP.

Spomienková slávnosť v Spojenej škole Martin.
Foto: Roman Kopka

Od oslobodenia Martina uplynulo v pondelok 11. apríla 77 rokov. Túto nepochybne významnú udalosť v histórii nášho mesta si pri Pamätníku SNP v Martine na Severe pripomenuli Martinčania tradičným pietnym aktom. Slávnostnú chvíľu umocňovalo kladenie vencov i príhovory rečníkov, salutovanie vojakov, ale aj horiaci večný oheň, tóny slovenskej štátnej hymny či hymnickej piesne Kto za pravdu horí.

Prébúdajúcu sa jar symbolizovali prvé kvitnúce kvety z nového záhona trvaliek v miestnom parku, kde sa nachádzajú aj z centra mesta v deväťdesiatych rokoch už minulého storočia necitlivo premiestnené „Pušky“, ako pamätník prezývajú domáci.

Prichádzajúci ľudia si jarné kvietky hneď všimli, mnohých z nich to potešilo. Ale aj to, že sa tu opäť po čase stretávajú starí známi, ktorí si považujú za česť vzdať úctu všetkým, ktorí oslobodzovali Martin a aj celý Turiec.

Úcta k histórii

„Kým vládžeme, vždy prideme. Je to naša povinnosť,“ povedala Ľubica Tomčányiová, ktorá vedie Klub seniorov z Tomčian a okolia.

„Škoda, že tu mladých ľudí viac nie je, ale mnohí sú ešte v práci. Verím však, že tento dátum majú aspoň niektorí z nich uložený vo svojich srdciach,“ dúfa seniorka.

Mária Lepotová už dlhé roky žije v Martine, no narodila sa v roku 1942 vo Svidníku, kde kúsok od jej rodiska na jeseň roku 1945 prebie-

hali krvavé boje o Duklianský priesmyk. Slávnostné pripomenutie oslobodenia Martina si nemohla nechať ujsť.

„Koniec vojny mi trochu utkvел v pamäti. Pri oslobodzovaní mi zomrel otec i starý otec a mnohí ďalší. Kto mal ruky, nohy, pomáhal. Takže históriu neprekrúcajme, lebo aj to sa občas stále deje. Nech ostane taká, aká bola a nech si ju uctíme. Lebo vidíme, že hrôzy vojny ani v 21. storočí neutíchajú.“

Na rad prichádza ceremónia. Vence kladú predstavitelia vedenia mesta Martin, podpredseda NR SR Juraj Blanár, jeho parlamentný kolega Peter Vons, zástupcovia okresného úradu, poslanci a poslankyne mesta, samozrejme

odbojáři, veteráni, vojaci, policajti, ale aj bežní Martinčania bez funkcií.

„Poďakujeme sa všetkým, ktorí bojovali proti fašizmu, vojnovým veteránom, vojakom, či partizánom, nech je táto chvíľa mementom a poučením pre súčasné aj budúce generácie,“ hovorí okrem iného Ján Danko, primátor Martina. Juraj Blanár na margo súčasnej situácie na Ukrajine volá po mierovom riešení nezmyselného konfliktu a Jozef Petráš, predseda Oblastného výboru SZPB v Martine popri slovách úcty k osloboditeľom nešetí kritikou hanobenia pomníkov, napríklad i na Slavíne v Bratislave.

Ani mladí nezabudli

Na druhý deň sa v Spojenej škole v Martine z príležitosti oslobodenia mesta Martin a Turca koná spomienková slávnosť. Pripravujú si ju žiaci sami už niekoľko rokov.

„Je to najlepší spôsob, ako si uctiť významné chvíle našej histórie a, samozrejme, aj sa o nej čo najviac dozvedieť,“ vysvetľuje Jozef Zanolit, riaditeľ školy. Potom nám ešte pripomenie, že žiaci sa starajú aj o pomník venovaný francúzskym partizánom na Martinských holiach, kde vždy po začiatku školského roka na počesť SNP vystúpi.

Mladých ľudí v zaplnenej kinosále zaujme aj krátke, ale výstižné vyprávanie Jozefa Lovása z martinského klubu Zväzu vojakov SR o oslobodení metropoly Turca. Okrem iného sa dozvedajú, že každý oslobodzovací boj je ťažký.

„A aj ten o Martin taký bol. Zvlášť po tom, čo si I. Československý armádny zbor v bitke o Liptovský Mikuláš doslova prešiel peklom. Boli to vyčerpávajúce presuny vyčerpaných vojakov, ktorí ale v sebe našli tú silu postupovať ďalej. Jednoducho, zastaviť sa nemohli a ani nechceli.“

Roman Kopka

11. apríl – kladenie vencov k Pamätníku SNP pri príležitosti 77. výročia oslobodenia mesta Martin.
Foto: Roman Kopka

Fotografia hore:
Ján Danko v Záturčí oznamuje, že mesto Martin investuje do opravy ciest a chodníkov 2,4 milióna eur.
Foto: archív mesta MT

Fotografia vľavo:
Prvá etapa rekonštrukcie mestských ciest sa uskutočnila v roku 2020. Okrem iného sa opravila aj táto časť cesty na Ulici Nade Hejnej na Ľadovni.
Foto: MY TN/Roman Kopka

Mnohé cesty a chodníky sa budú v Martine opravovať, začalo sa v Záturčí

Rekonštrukciou neprejdú len mestské komunikácie, opravovať cesty v našom meste bude aj štát prostredníctvom Slovenskej správy ciest.

Na opravu ciest a chodníkov mesto Martin investuje v najbližšom čase 2,4 milióna eur. S prácami, ktoré má na starosti firma Doprastav, sa začiatkom apríla začalo v Záturčí. Komunikácie sa však postupne budú renovovať v každej jednej mestskej časti.

„Martinčania stav našich ciest i chodníkov často kritizujú, najmä teraz po skončení zimy aj ja osobne dostávam od ľudí rôzne upozornenia. Mnohí občania mi i pri osobných stretnutiach hovoria, robte s tými cestami už niečo, sú strašné. A ja im dávam za pravdu. Žiaľ, ide o dlhodobý problém, ktorému sa v minulosti nevenovalo dostatok pozornosti. Netvrdím, že sa nič neurobilo, to by nebolo fér takto skonštatovať, no faktom je, že nie vždy to bola priorita. Keď som v júni 2019 poslancom predkladal zoznam investičných akcií, ktorým sa treba venovať s mimoriadnou pozornosťou, bola medzi nimi i rekonštrukcia mestských komunikácií,“ povedal Ján Danko, primátor Martina.

V závere roka 2019 sa po rokovaní radnice so Slovenskou správou ciest, ktorá v Martine spravuje okrem obchvatu napríklad i celý mest-

ský okruh, začalo s asfaltovaním poškodeného cestného úseku od Ulice Červenej armády až po Obchodné centrum Galéria. Neskôr sa po výmene teplovodného potrubia opravil aj Martinčanmi často kritizovaný úsek cesty na Hviezdoslavovej ulici od Hotela Turiec po Živenu.

Pokračujú v tom, čo začali

„Ale ani mesto nespalo. Už v rozpočte na rok 2020 sme spolu s poslancami vyčlenili cca milión eur na opravy ciest v I. etape, neskôr aj ďalšie zdroje. Len pripomeniem, že cesty sa minimálne v jednom úseku vynovovali na Ľadovni, Košútoch, na Kolónii Hviezda, Podháji – Stráňach, Severe. Asfalt sa položil i na Ulici Červenej armády smerom k Slimáku a aj na opačnej strane vozovky. Už vtedy sme povedali, že budeme pokračovať. Nebolo to hneď, museli sme nazhromaždiť peniaze. To sa aj napriek dôsledkom koronakrízy podarilo a teraz pokračujeme. Zoznam komunikácií, ktoré sa budú opravovať, zostavil v spolupráci s jednotlivými výbormi mestských častí komunálny

odbor mestského úradu. Komplexnou rekonštrukciou v krátkom čase prejde viac ako 30 chodníkov na sídliskách i v centre mesta, no opätovne sa pustíme i do opráv najviac poškodených mestských ciest,“ zdôraznil Ján Danko.

Na konci leta, resp. začiatkom jesene, by malo byť hotovo. Keďže sa rekonštrukcia ciest a chodníkov nezaobíde bez rôznych obmedzení, primátor obyvateľov poprosil o trpezlivosť.

Asfaltovať sa však podľa slov Jána Danko bude aj „na druhom fronte“.

Slovenská správa ciest radnici oznámila, že renováciou prejde aj pomerne veľký úsek cesty od južného vstupu do mesta. Opraviť sa má viac ako 5 km cesty.

„Aj to je výsledok našej pravidelnej komunikácie so štátom. Možno to dopredu verejnosti neavizujeme, lebo som toho názoru, že až výsledok rokovaní sa počíta,“ myslí si šéf martinkej radnice.

Je to kortešačka?

Novinári sa Jána Danku na tlačovej besede pýtali, či zo strany vedenia mesta nejde o predvolebný ťah, čo by vraj nebolo nič výnimočné, keďže sa cesty a chodníky v slovenských mestách a obciach opravujú najmä pred voľbami.

„Kto si myslí, že je to volebná kortešačka, toho asi ťažko presvedčíme o opaku. Či budú voľby alebo nie, tie cesty sú v zlom stave a treba ich opraviť. Čím skôr, tým lepšie. Napokon, neskoro už bolo pred piatimi rokmi,“ povedal na záver Ján Danko, primátor mesta Martin.

Roman Kopka

Začalo sa s rekonštrukciou denného centra i kuchyne

Mesto Martin zabezpečilo náhradné stravovanie i priestory na stretávanie sa seniorov.

S rozvozom obedov do domácností seniorov sa neprestalo.
Foto: Roman Kopka

Odovzdaním staveniska zhotoviteľovi stavby sa začiatkom apríla začalo so stavebnými úpravami denného centra a kuchyne pre sociálne služby na Škultétyho ulici v Martine. Po rekonštrukcii sa dispozične zmenia priestory denného centra, vybuduje sa aj vonkajšie oceľové únikové schodisko na jeho východnej fasáde. Zmenami prejde aj kuchyňa, v ktorej sa po rekonštrukcii bude môcť pripraviť viac ako 500 jedál denne, čím sa zvýšia kapacity. Zväčšia sa aj existujúce priestory na expedíciu a rozvoz jedál. Súčasťou rekonštrukcie objektu je aj zlepšenie teplotných parametrov vonkajšieho pláštia obidvoch budov. Zhotoviteľom stavby je kremnická firma MM Trade SK, pričom stavba má byť ukončená do 90 dní od odovzdania staveniska.

Počas rekonštrukcie bude objekt pre verejnosť úplne zatvorený, no stravovanie seniorov je zabezpečené bez prerušenia.

Obedy, ktoré sa donášajú do domácností, sa

varia v školskej jedálni pri Súkromnej základnej škole Tomáša Zanolita na ulici Východná 16 v Martine. Stravovanie priamo v jedálni zabezpečuje školská jedáleň na Ulici Pavla Mudroňa 3, Martin.

Cena stravných lístkov pre stravníkov mesta ostáva nezmenená, lístky si môžu zakúpiť v klientskom centre mesta Martin počas pracovných dní od pondelka do piatka od 8. do 15. h.

Radnica zabezpečila aj stretávanie sa seniorov v dennom centre podľa presného harmonogramu a výberu jednotlivých záujmových klubov v náhradných priestoroch mesta Martin, a to: v polyfunkčnom zariadení na ul. Lipová v mestskej časti Martin-Priekopa, v objekte sociálnej vybavenosti na ul. Novojičínska v mestskej časti Martin-Sever a v kultúrnom dome v mestskej časti Záturčie.

(RED)

Stanovisko mesta Martin k tréningovému zimnému štadiónu

Dňa 31. marca na zasadnutí mestského zastupiteľstva vystúpil poslanec Martin Kalnický, ktorý ostro kritizoval statiku tréningového zimného štadióna. Mesto Martin sa jeho pripomienkou zaoberalo a zaujalo k nemu stanovisko.

Na zasadnutí mestského zastupiteľstva, ktoré sa konalo dňa 31. marca, vystúpil v bode rôzne poslanec Martin Kalnický, kde uviedol:

„Takisto by som chcel požiadať, aby sa zaradil bod do rokovania, alebo aby sa hovorilo o tom, aká je situácia na druhej ľadovej ploche pri zimnom štadióne. Ja tam chodím, zvnútra po stĺpoch tečie voda na striedačky.

To je ďalší problém, ktorý tam je, ale čo je ešte väčší problém, ktorý som zistil po konzultáciách s odborníkom v statike, že sú zospodku nosníkov vyvrátené šróby a môže dôjsť k porušeniu statiky.

Prosím vás, dajte to preveriť, ide o životy ľudí. Čiže toto by mala byť téma, takisto ako sme sa bavili o takýchto veľkých investičných akciách, zaradená vždy do takýchto rokovaní, aby mohli ľudia vystúpiť. Veď preboha, ak nám to padne na hlavu, bude to väčší malér ako to, že Kalnický získa politické body“.

Mesto Martin k vyjadreniu poslanca Martina Kalnického získalo stanovisko k montáži núdzového osvetlenia autorizovaného architekta Alexandra Kobana, ktoré obsahuje odborné posúdenie statika Pavla Tulenku.

Taktiež získalo stanovisko zhotoviteľa stavby Ľubomíra Šugára a riaditeľa Správy športových zariadení Štefana Baloška, ktorí konštatovali, že stav tréningového zimného štadióna je v poriadku.

Primátori a starostovia Turca majú v R3 jasno

Združenie miest a obcí Turca na svojom VI. sneme vyzvalo listom ministerstvo dopravy a výstavby a Národnú diaľničnú spoločnosť, aby podnikli reálne kroky vedúce k výstavbe chýbajúcich úsekov rýchlostnej komunikácie R3

v regióne Turiec. Zároveň aby zamedzili snahám o spochybnenie trasovania severojužného cestného rýchlostného prepojenia na území stredného Slovenska cez región Turiec, ktoré je zakotvené v platných národných všeobecne

záväzných predpisoch a strategických dokumentoch, ako aj v nadradených legislatívnych aktoch Európskej únie. Listom adresovaným Európskej komisii, komisárke pre dopravu, vyjadrili svoje obavy dotýkajúce sa dokončenia chýbajúcich prepojení infraštruktúry a Transeurópskej dopravnej siete na Slovensku.

(RED)

Zaplnené Divadelné námestie na Zelený štvrtok.
Foto: Kultúrna scéna

S kultúrou v meste je život hneď veselší

Veľkonočné trhy a aj rozmanitý kultúrny program prilákali do centra mesta veľké množstvo ľudí. Mnohí si povedali, konečne to tu zase žije.

Štvrtkové veľkonočné trhy si Martinčania užili. Centrum mesta sa už od ranných hodín postupne zaplňalo ľuďmi, ktorých do mesta prilákali predajné stánky lemujúce priestor od Jánošíkovho súsolia až po parčík za Divadelným námestím. Predávali sa všakovské koreniny, medovníky, ovocné stromčeky na sadenie, zástery, utierky, drevený riad do kuchyne, vyšívané bábiky, ručne zhotovené hračky, pletené košíky, ale aj veľkonočné vajčka či korbáče na šibačku.

„Naozaj som úprimne rada, že sa po tých dvoch ťažkých pandemických rokoch vracia život do normálu. Teším sa z tejto trhovej atmosféry, aj vďaka nej je v meste znovu živšie. A či som si aj niečo kúpila? Áno, pozrite sa na tieto nádherné drevené kraslice. Nenechám si ich,

naopak, podarujem ich na Veľkonočný pondelok šibačom, ktorý k nám zavítajú,” povedala Martinčanka Daniela.

Žiadna náhoda

Aj Máriu Ďuríkovú atmosféra trhov strhla. „Vôbec nejdem náhodou okolo, ale do centra som prišla cielene. Páčia sa mi napríklad stánky s drevenými či prútenými výrobkami. Už som si nakúpila koreniny – majoránku, červenú papriku a aj petržlenovú vňať. A pristavila som sa aj pri stánku so zásterami. Príde k nám na návštevu neter zo Švédska, rada pečie, a tak som jej jednu fertuchu kúpila. A idem ďalej, od stánku k stánku. Som veľmi šťastná, že nám mesto Martin poskytlo takúto možnosť.”

Dámy Kvetka Vartiaková a Vierka Paulínyová

Kvetka Vartiaková a Vierka Paulínyová si prišli do mesta užiť atmosféru veľkonočných trhov, pochutnali si aj na medovine.
Foto: Roman Kopka

vá vyslovene za nákupmi neprišli, ale trhy si nechceli nechať ujsť. „My už máme tak vybavené domácnosti, že už prakticky nič nepotrebujeme. Ale prišli sme si vychutnať veľkonočnú atmosféru. Dali sme si zemiakové lupienky a teraz si trochu pochutnáme na medovine. Pripravený je aj bohatý kultúrny program, je sa na čo tešiť,” zhodli sa ženy z Martina.

Veselo na Divadelnom námestí

A veru, od 15. hodiny bolo na Divadelnom námestí veselo. Medzi ľuďmi vyhrávali a spievali Heligonkári Majerčíkovci, úsmev na tvári nielen Martinčanom vyčarovala Terchovská muzika, svoje ľudové umenie predviedol Martin Brxa. Na námestí zazneli aj známe piesne od skupiny Team v podaní Team Revival Martin a vrcholom programu bolo vystúpenie skupiny Vidiek s Jánom Kuricom, ktorý to podľa očakávania poriadne rozbil.

„Super program, bolo to úžasné, každého to potešilo,” napísala na facebook Kultúrnej scény, ktorá podujatie v spolupráci s mestom Martin pripravila, Viera Šalátová. „Boli ste úžasní, ďakujeme,” pridala názor aj Danko Ivanidesová.

Roman Kopka

Terchovská muzika to poriadne rozbila.
Foto: Kultúrna scéna

Mária Ďuríková kúpila na trhoch zásteru do kuchyne pre neter žijúcu vo Švédsku.
Foto: Roman Kopka

Riaditeľ dopravného podniku: Odštartovali sme so ctou, nedostatky riešime

Kompetentní vidia oproti minulosti v rámci MHD v Martine a okolí viac plusov ako mínusov.

Zelené autobusy mestského dopravného podniku jazdia v Martine a v okolí od 1. januára tohto roku.
Foto: Roman Kopka

V skorých ranných hodinách prvého dňa tohto roku vyrazili na svoje prvé linky zelené autobusy Dopravného podniku mesta Martin (DPMM). Ď

Od 1. januára v našom meste, v susedných Vrútkach a v príľahlých obciach Bystrička, Lipovec a Turčianske Kľačany prevádzkuje mestskú hromadnú dopravu.

Odvtedy prešli už viac ako tri mesiace, autobusy najazdili desaťtisíce kilometrov, a čo je

najpodstatnejšie, 30. marca dopravný podnik na linke č. 11 zaregistroval miliónu cestujúcu.

Budovanie podniku od základov

„Vždy je čo zlepšovať, nájdú sa aj chybičky krásy, ale mám za to, že sme novú éru MHD v Martine odštartovali so ctou a bez zásadnejších problémov. A nie je to len tak, spomeňme si na problémy v Bratislavskom kraji pri striedaní dopravcov. My sme navyše začínali od nuly, ne-

zabúdajme, prosím, že podnik bol zapísaný do obchodného registra 2. februára 2021 a prvého zamestnanca mal až od 1. mája minulého roku,“ povedal Ján Slamka, riaditeľ DPMM, podľa ktorého sa v krátkom čase úspešne položili základy nového dopravného podniku, ktorý bol už na konci decembra pripravený na ostrú prevádzku.

„Je za tým obrovský kus práce. Museli sme v úzkej súčinnosti s mestom a mestským úradom zabezpečiť predovšetkým šoférov, autobusy a ich vybavenie, dočasnú čerpaciu stanicu na CNG plyn, vozovňu, pripraviť cestovný poriadok, zriadiť klientské centrá, vydávanie dopravných kariet. Tých úloh bolo a je stále veľa, nie všetky sa dajú na takomto malom priestore vymenovať, no riešime ich za pochodu. Samozrejmosťou, keďže sme mestským a nie súkromným podnikom, sú verejné obstarávania, ktoré majú svoje procesy a aj z časového hľadiska sú značne náročné. Keď to všetko zosumarizujem, možno povedať, že máme na čom stavať a postupne vylepšovať našu prevádzku tak, aby boli cestujúci čo najviac spokojní,“ myslí si Ján Slamka.

Bez katastrofických scenárov

Viceprimátor Martina Rudolf Kollár, ktorý je i predsedom dopravnej komisie zriadenej pri mestskom zastupiteľstve, aj v kontexte týchto okolností zdôraznil, že i vedenie radnice považuje štart dopravného podniku za úspešný.

„Iste, sú to aj pripomienky cestujúcich, v mnohom i oprávnené. Dôležité je, že podnik sa nimi zaoberá, vyhodnocuje a rieši ich na dennej báze. Niečo sa dá vylepšiť okamžite, niečo musí chvíľu počkať. Ale sme veľmi ďaleko od tých všetkých rôznych scenárov, ako sa to nezvládne, ako budú ľudia márne 1. januára čakať na autobusy a podobne. Realita je iná. Teraz nám je najnovšie vyčítané, že sme o zriadení vlastného dopravného podniku rozhodli neskoro, a preto sme sa ocitli pri jeho kreovaní v časovom strese. Je to ľahké vysloviť, no ťažšie je prevziať v pravej chvíli zodpovednosť.“

Zriadiť vlastný dopravný podnik je prelomovou udalosťou, ktorá nemá v moderných dejinách nášho mesta obdobu. Je logické, že bolo treba dôkladne zo všetkých strán posúdiť všetky plusy a mínusy a napokon získať pre ňu aj politickú podporu v zastupiteľstve. A to sú procesy, ktoré nejaký čas trvajú a nedajú sa len tak obísť.“

Čo je výhodou?

Najväčším benefitom mesta po zriadení vlastného dopravného podniku je podľa kompetentných najmä to, že na rozdiel od nedávneho stavu pred 1. januára 2022 má teraz v rukách páky, ako zabezpečovať, organizovať a koordinovať MHD v Martine a v okolí. A mesto má prostredníctvom svojho podniku v rukách aj ekonomiku, dokáže pružne reagovať na vývoj nákladov. Samozrejme, straty vo verejnom záujme sa budú naďalej uhrádzať, no dajú sa zmierňovať.

A aké výhody pocítil od Nového roku cestujúci? Nepochybne cestuje komfortnejšie a niektoré skupiny obyvateľstva i lacnejšie. Autobusy sú nízkopodlažné, pohodlne sa do nich nastupuje či vystupuje z nich, čo oceňujú nielen seniori, ale aj mamičky s kočiarimi. V zimných mesiacoch sú autobusy vykúrené, počas horúcich dní, ktoré sa už podľa kalendára blížia, budú klimatizované. V autobusoch funguje wifi pripojenie na internet, v zásuvkách sa dajú nabíjať telefóny. K dispozícii sú moderné informačné technológie, napríklad mobilné aplikácie na vyhľadávanie a tlač spojov. Listok sa dá zakúpiť aj bankomatovou kartou alebo mobilom. A v poslednom rade sú martinské autobusy ekologické, všetkých 35 jazdí na CNG pohon, čiže stlačený zemný plyn, čo prispieva aj k lepšej kvalite ovzdušia, ktoré v Martine býva v istých obdobiach niekedy značne znečistené.

„Navyše sú vybavené aj kamerovým systémom, čo je z hľadiska bezpečnosti obrovské plus a veľmi nám to pomáha objektívne riešiť aj prípadné spory medzi cestujúcim a šoférom, ktoré občas vznikajú. Vieme rýchlo vyhodnotiť, či náš zamestnanec postupoval správne alebo nie,“ pridal ďalšiu zaujímavosť Ján Slamka.

Roman Kopka

KEDY SA NAJVIAC ZAPOTILI?

Bolo to v čase, keď začal úradovať omikron. Prišli dni, keď v prevádzke chýbalo aj viac ako 30 šoférov, ktorí buď boli na PN, alebo sa ocitli v karanténe.

„Vtedy sme boli nútení na istý čas vypustiť jednu linku a pár spojov, neprešli sme ani do tzv. prázdninového režimu, no od skončenia jarných prázdnin fungujeme v štandardnom režime a na plný výkon,“ povedal Ján Slamka, riaditeľ Dopravného podniku mesta Martin.

Pripravujú sa zastávky s elektronickými infopointmi

Nový mestský dopravný podnik je od svojho vzniku spájaný s potrebou využiť eurofondy a výzvy na financovanie z rezortu dopravy. V hre je niekoľko projektov. Jeden z nich sa orientuje na refinancovanie nákupu autobusov, stáli približne 7,4 milióna eur bez DPH. Projekt sa momentálne vyhodnocuje.

Poslanci tiež schválili prenájom pozemkov na ďalší projekt, o ktorého financovanie sa DPMM uchádza. Týka sa zlepšenia infraštruktúry verejnej osobnej dopravy, konkrétne budovania či doplnenia servisu pre cestujúcich na zastávkach.

„Momentálne je väčšina prístreškov v meste v starostlivosti firmy EuroAWK, ktorá má v Martine zmluvu do roku 2025. S tým nevieme nič robiť. Orientovať sa chceme na zastávky, ktoré sú majetkovo vysporiadané a plánujeme ich vybaviť elektronickými infopointmi, aby cestujúci dostali kompletné informácie o pohybe ich spojov v reálnom čase,“ hovorí riaditeľ DPMM Ján Slamka.

Takto vybavené budú napríklad aj zastávky v Bystricike a vo Vrútkach a niektoré ďalšie.

„Sú autonómne, budú mať solárne panely,

terminály, môže sa tam umiestiť reklama mesta, propagácia rôznych podujatí, budú pod kamerami. V noci sa dajú upraviť do spiacieho režimu s miernym osvetlením, no keď príde k nim cestujúci, rozsvietia sa,“ opisuje výhody nového riešenia dopravný riaditeľ František Zicho s tým, že v takomto prípade skončí éra vyliepania cestovných poriadkov. Dispečer ich bude vedieť nastavovať v reálnom čase od svojho pultu.

Ak dôjde k schváleniu projektu, ktorý sa momentálne vyhodnocuje, dopravný podnik môže dostať aj milión eur.

Nie je jediný, na ktorom v podniku pracujú. „V Pláne obnovy sú okruhy tém, ktoré chce Európa podporiť, pripravujeme sa na ne a len čo vyjdú výzvy, budeme reagovať,“ prízvukuje J. Slamka.

(VL)

Vodičom v novom roku zvýšili platy

Zamestnanci DPMM získali aj dva dni dovolenky navyše, o tri eurá sa im zvýšil aj odvod do doplnkového dôchodkového sporenia.

Keď sa definitívne rozhodlo, že mesto Martin bude od 1. januára tohto roku prostredníctvom svojho dopravného podniku zabezpečovať na svojom území, vo Vrútkach a v priľahlých obciach MHD, tak v prípravách na ostrú prevádzku rezonovala aj otázka šoférov autobusov.

Každému bolo jasné, že žiadny dopravca prevádzkujúci verejnú dopravu sa bez nich nezaobíde. Aj v mestskom zastupiteľstve niektorí poslanci vyjadrovali obavy, či ich bude v deň „D“ dosť. Našťastie, tieto obavy sa nenaplnili a zo SAD Žilina prešlo do Dopravného podniku mesta Martin viac ako 70 šoférov.

Stalo sa tak i preto, že DPMM pri prechode práv a povinností zamestnancom garantoval, že budú zachované všetky podmienky, ktoré mali u predchádzajúceho zamestnávateľa a do nového podniku prešli kompletne aj s kolektívnou zmluvou.

Úspešné kolektívne vyjednávanie

Navyše, ešte pred spustením prevádzky MHD v Martine sa uskutočnilo aj kolektívne vyjednávanie s OZ KOVO a zástupcami zamestnancov.

Partneri sa dohodli na 6-percentnom navýšení miezd, na navýšení dovolenky o dva dni a aj na navýšení odvodu do doplnkového dôchodkového sporenia z 22 € na 25 €.

Spolupráca s autoškoolou

Dopravný podnik začal nedávno spolupracovať aj s jednou autoškoolou pri výchove nových vodičov. Spolupráca spočíva v tom, že DPMM zaplatí vodičský kurz na autobusy svojmu budúceму zamestnancovi a on sa zmluvne zaviazal, že istý čas bude pracovať v DPMM.

Do kurzu na získanie príslušného vodičského oprávnenia na základe takýchto podmienok nedávno vstúpilo päť vodičov. V kurze musia budúci vodiči autobusov absolvovať 31 hodín teórie a 45 hodín praktickej jazdy na autobuse. Povinné je i získanie kvalifikácie vodičov.

(KP)

Čo hovoria cestujúci: Plusom je vyššia kultúra cestovania, mínusom meškania spojov

Každá minca má dve strany. Jeden pohľad na martinskú mestskú hromadnú dopravu majú tí, ktorí sa o ňu každodenne starajú a zabezpečujú jej prevádzku, a druhý pohľad zas tí, ktorí autobusmi pravidelne cestujú či už do práce, školy, k lekárom alebo na nákupy. Neznamená to ale, že tie pohľady musia byť vo všetkom vždy diametrálne odlišné.

Mnohí Martinčania sa k MHD v meste roky vyjadrovali kriticky. Najčastejšie výhrady smerovali k starým autobusom, pričom do niektorých z nich sa či už seniorom, zdravotne postihnutým občanom alebo mamičkám s kočiarimi ťažšie nastupovalo. V lete nás zas počas horúcich dní, keďže žiadny autobus nebol klimatizovaný, trápilo varenie sa vo vlastnom pote. Problémom bolo aj chýbajúce prepojenie Stráni s Vrútkami, autobusy nejazdili k martinskej železničnej stanici, chýbal prestupný lístok. Mnohé z týchto výhrad už neplatia.

Pohodlnejšie i lepšie vybavené autobusy

„MHD využívam najmä v zimnom období a v zlom počasí na cestu do práce a potom pri návrate domov, prakticky cestujem v rovnakých časoch. Z nových autobusov mám dobrý pocit, oproti tým starým sa výrazne zvýšila kultúra cestovania. Sú čisté, až na jeden prípad boli vždy vykúrené. Ja osobne som s týmito autobusmi spokojná,“ povedala Martinčanka Kamila Štrbová.

Študentka Zuzana Jančková z Priekopy tiež vidí značný posun v kultúre cestovania, tá sa podľa nej naozaj zlepšila.

„O tom niet pochyb. Tieto autobusy sa mi zdajú byť priestrannejšie, je v nich, aspoň mne sa to tak javí, viac miesta. Informačné systémy, ako je prehľad o zastávkach či hlásenia fungujú, i keď pre nás Martinčanov to nie je až tak asi podstatné. Oceňujem tiež, že sú ekologické.“

Rastislav Lacko zo Záturčia tiež patrí k mladšej generácii Martinčanov a autobus využíva najmä na cestu do práce. „Cestujem pravidelne, k autobusom ako takým výhrady nemám. Sú moderné, čisté, je v nich teplo, možno niekedy až veľa. Aj spojov je dosť, nemám problém sa hocikde dostať. Raz som využil v autobuse aj nabíjačku na telefón, pomohlo mi to.“

Ďalšieho mladíka z Martina Radoslava Bed-

nára okrem komfortnejšieho cestovania oproti minulosti potešilo i to, že v nových autobusoch je aj pripojenie na wifi, parkrát ho už cestou na Lipovec, kde hráva futbal, využil.

„V tomto je to fajn. Zvykol som si už aj na nové čísla liniek, hoci spočiatku to asi každému spôsobovalo starosti. Čo mi najviac prekáža, že na Lipovec sa vždy nedostanem priamo a najmä počas víkendov musím vo Vrútkach prestupovať.“

Na cestovný poriadok sa vraj nedá vždy spoľahnúť

To už otvárame tému najčastejších pripomienok, ktoré nám pomenovali naši respondenti.

Zuzana Jančková hovorí o častých meškaniach, vraj sa jej už i stalo, že jej jeden spoj, na ktorý čakala, neprišiel.

„Žiaľ, na cestovný poriadok sa nedá vždy úplne spoľahnúť, najmä s tými meškaniami, ktoré vôbec nie sú malé, by sa už malo niečo urobiť.“

Kamila Štrbová, ktorá býva na Kolónii Hviezda, zas zaregistrovala sťažnosti cestujúcich z tejto martinskej časti.

„Najmä starším ľuďom, ktorí chodia doobeda na nákupy, sa nepáči, že spojov je v tomto čase do Martina menej ako by chceli a že aj pri návrate domov musia dlhšie čakať.“

Na stretnutí občanov s primátorom Jánom Dankom v Priekope zas odznela výhrada, že prečo by ľudia z Kolónie Hviezda mali do Martina cestovať cez Vrútky. Potom jazda autobusom dlho trvá. Osobitou kapitolou je zastávka pri železničnej stanici vo Vrútkach, tej sa v rámci našej hlavnej témy tohto vydania Martinských novín osobitne venujeme.

Občas sa ešte objavajú pripomienky k hlučnosti autobusov. „Nielen ja hovorím, že vŕzgajú. A aj tá jazda sa mi zdá byť niekedy tvrdá, ale to skôr asi súvisí so stavom ciest v Martine,“ pridá postrehy z takmer každodenného cestovania pani Danko zo Záturčia.

Najvyťaženejšou zastávkou v celej sieti MHD je zastávka pri železničnej stanici vo Vrútkach. Zároveň je aj najviac kritizovaná.
Foto: Roman Kopka

Riaditeľ DPMM Ján Slamka na margo pripomienok a podnetov podotkol, že každým jedným sa zaoberajú.

„MHD slúži ľuďom a komunikácia s cestujúcimi verejnosťou je pre nás kľúčová. Vypočujeme si či prečítame každý jeden názor, resp. pripomienku. Každou sa zaoberáme a vyhodnocujeme ju a na podnety aj odpovedáme. Využívame na to i našu infolinku. A nedostatky sa snažíme odstraňovať.“

Jazdná doba sa na niektorých linkách predlži

Na margo meškaní František Zicho, dopravný riaditeľ DPMM, povedal, že ich stále pri niektorých spojoch evidujú, hoci sa postupne eliminujú.

„Starosti nám v tomto smere robila zastávka vo Vrútkach, kde sa autobusy na úzkej ceste nemôžu obiehať, no už sme našli riešenie. K meškaniam čiastočne prispievala spočiatku aj technika jazdy, predsa len vodiči si museli zvyknúť na nové autobusy. Navyše boli zvyknutí v bývalej spoločnosti jazdiť aj pomalšie kvôli spotrebe nafty. To súviselo aj s ich od-

meňovaním. Problémom bývajú aj preplnené cesty, kolóny stojacich vozidiel, veľa sa niekedy stráca pri sérii semaforov v úseku od pošty po kostol. Meškania spôsobujú aj kupovania lístkov v hotovosti u šoférov. Pri najbližšej zmene cestovného poriadku upravíme jazdnú dobu niektorých liniek tak, aby reflektovali aj tieto faktory, čiže cestovný čas sa medzi niektorými úsekmi predĺži.“

Od 1. januára do 31. marca DPMM vypravil celkovo 54447 spojov, pričom len deväť spojov na svoju trasu nevyrazilo alebo ju nedokončilo.

„Bolo to napríklad z dôvodu poruchy otvárania a zatvárania dverí, dopravných nehôd či pri zdravotných problémoch jedného z cestujúcich, ktorý potreboval lekársku pomoc,“ vysvetľoval František Zicho.

Riaditeľ DPMM Ján Slamka k ďalším výhradám verejnosti povedal, že poctivo analyzujú získané dáta o počte cestujúcich a vyťaženosti spojov.

„Ako sme sľúbili, budeme s nimi pracovať pri úprave cestovných poriadkov. Ukazuje sa, že vyťaženosť autobusov je slabšia pri spojoch, ktoré smerujú k železničnej stanici v Martine, ale to isté sa dá povedať aj o spojoch smerujúcich na Kolóniu Hviezda. Neznamená to ale, že teraz automaticky pristúpime k nejakým škrtom, naopak, dopravnú obslužnosť chceme

naďalej rozširovať. Ale musíme strážiť aj efektivitu, aby sme nevozili prázdne autobusy, na čo by v konečnom dôsledku doplatilo vyššími výdajmi pri uhrádzaní straty vo verejnom záujme mesto. Aj to prestupovanie a zachádzanie z okrajových častí, trebárs do Vrútok s tým súvisí, nie je samoučelné. Čo musíme zlepšiť, je nadväznosť na prípoje pri prestupoch, aby ľudia nemuseli na zastávkach dlho čakať.“

Čo s Novým Martinom?

Časť obyvateľov mesta, ktorá býva v lokalite Nový Martin, je sklamaná, že do tejto časti autobusy MHD nejazdia. Zatiaľ to z technických a bezpečnostných dôvodov možné nie je. Cestná infraštruktúra tomu nepraje, pri investičnom zámere sa s verejnou dopravou zrejme až tak nepočítalo. Navyše, mesto má najmä z hľadiska majetkových práv obmedzené možnosti na komplexné riešenie.

„Ale nikto netvrdí, že to tak bude navždy. Mesto Martin a aj dopravná komisia sa tejto problematike venujú, pripravujeme stretnutie s majiteľmi územia, úlohy v tomto smere má aj náš útvár hlavného architekta,“ vysvetľuje Rudolf Kollár, viceprimátor mesta Martin.

O DPMM a MHD v Martine sa bude po predložení príslušnej správy diskutovať aj na najbližšom rokovaní mestského zastupiteľstva.

Roman Kopka

ČO HOVORIA ČÍSLA

Celkový počet cestujúcich

k 10. 4. 2022: 1 141 973

Najsilnejší deň k 10. 4. 2022: piatok – 201 011

Najslabší deň k 10. 4. 2022: nedeľa – 68 550

Počty prepravených osôb po mesiacoch

Január: 309 668, február: 321 456, marec: 391 942

Najvyťaženejšie linky

Linka č. 11: Ľadoveň – Sever – Vrútky

Január: 50 828 (priemer počtu osôb na spoj – 21,1)

Február: 50 972 (priemer počtu osôb na spoj – 25,4)

Marec: 63 264 (priemer počtu osôb na spoj – 26,6)

Linka č. 31: Ľadoveň – Záturčie – Vrútky

Január: 37 836 (priemer počtu osôb na spoj – 24,1)

Február: 40 591 (priemer počtu osôb na spoj – 29,1)

Marec: 47 475 (priemer počtu osôb na spoj – 29,34)

Najmenej vyťažené linky

Linka č. 52: Tomčany – Košúty sídlisko

priemer počtu osôb na spoj: 5,4 (január), 8,04 (február), 8,81 (marec)

Linka č. 33: Hotel Turiec – Záturčie
priemer počtu osôb na spoj: 7,76 (január), 10,5 (február), 8,6 (marec)

Linka č. 23: DPMM – Ľadoveň – Sever – Vrútky – Kolónia Hviezda
priemer počtu osôb na spoj: 11,6 (január), 14,5 (február), 15,7 (marec)

Najvyťaženejšia zastávka v celej sieti MHD (I. štvrťrok 2022)

1. Železničná zastávka Vrútky – 88 049.
2. Hotel Turiec – 70 161

Kto najviac cestuje (I. štvrťrok 2022)

1. Seniori: 77 329 (január), 81 764 (február), 104 417 (marec)
2. Študenti, deti od 6 do 14 rokov: 50 051 (január), 56 635 (február), 70 262 (marec)
3. Občianske cestovné: 133 457 (január), 126 649 (február), 145 706 (marec)

ZDROJ: DPMM

Vysúťažili sme najlacnejšie autobusy a v najlepšom čase

Mesto Martin štartovalo vlastný dopravný podnik v januári tohto roku aj s množstvom ústretových krokov voči cestujúcej verejnosti. Aj preto sa stretlo s obavami, či ekonomika podniku vydrží a či jeho chod nebude mať negatívny vplyv na mestský rozpočet. Prvé mesiace prevádzky mestskej hromadnej dopravy v zelených autobusoch ukázali, že obavy boli zbytočné.

vozovňa DPMM je zatiaľ zriadená na parkovisku pod kasárňami na Podháji.
Foto: Roman Kopka

Mestskú hromadnú dopravu v Martine začal v januári tohto roku prevádzkovať Dopravný podnik mesta Martin (DPMM) s cieľom nielen zlepšiť ekonomiku prepravy cestujúcich, lebo náklady na ňu sa pod pôvodným prepravcom SAD Žilina stávali neúnosnými.

Motívom bolo tiež zlepšenie „zelenej“ bilancie verejnej dopravy v Martine, ale aj snaha poskytnúť ľuďom možnosť výberu kvalitnej alternatívnej dopravy pred prepravou vlastnými autami, ktorá je záťažou pre mestský organizmus.

Preto sa jedným z prvých opatrení stal nový cenník prepravy s viacerými zľavami pre rôzne kategórie cestujúcej verejnosti, ktorý bol viazaný

na dopravnú kartu. Práve tento ústretový krok, vrátane nákladov na obstaranie autobusov a potrebného zázemia pre ich vybavenie a fungovanie, sa stretol s obavami časti mestských poslancov, že to zaťaží mestský rozpočet, ktorý bude musieť sanovať možné straty dopravného podniku.

Úver za autobusy dopravný podnik spláca

„Nič také sa za prvé mesiace prevádzky vlastného dopravného podniku neukazuje,“ hovorí martinský viceprimátor Rudolf Kollár.

„Úver na nákup autobusov si zobral dopravný podnik, mestský rozpočet to nezaťažilo. Do-

tovali sme dopravné karty pre cestujúcich, čo urobilo aj mesto Vrútky a obce Bystrička, Turčianske Kľačany a Lipovec, s ktorými má DPMM uzatvorenú dohodu o poskytnutí príspevku na úhradu nákladov v MHD, a Martin v tom pokračuje aj v tomto roku. Úver za nákup autobusov je rozložený na desať rokov, splátky sú financované z výberu tržieb a dofinancovania mesta za služby vo verejnom záujme. Nožnice medzi nákladmi a výnosmi sa neotvárajú, čo je podstatné,“ prízvukuje.

Dodáva, že bilancia by možno bola ešte lepšia, ale omikron odobral z dopravy približne desaťtisíc cestujúcich týždenne.

Treba odbúrať platby v hotovosti u vodičov

Dotovanie výrobných nákladov na karty a fakt, že sa ľuďom nestahujú manipulačné poplatky za každý mesiac, sa odrazili v záujme o karty. Predalo sa ich okolo 20-tisíc, čo je približne o 90 percent viac, ako sme ich mali v žltých mestských kartách (multiCARD). Ich počet je síce v preprave dôležitý, no dôležitejšie je odbúravanie platieb v hotovosti v autobuse.

„Približne jedna tretina tržieb sa inkasuje v hotovosti, a to musíme postupne znižovať,“ zapája sa do rozhovoru riaditeľ DPMM Ján Slamka.

„Nielenže to zdržiava na zastávkach, ale s tržbou sa musí dodatočne pracovať, spracovať ju, odvádzať do banky, tam sa platia poplatky...“, pripomína s tým, že platiť v autobuse je možné nielen dopravnou kartou mestského podniku, ale aj virtuálnymi dopravnými kartami a aj bežnými debetnými či kreditnými kartami z bánk. A martinský podnik akceptuje aj karty ďalších dopravcov na Slovensku.

Vozovňu netreba mať hneď

Súčasťou „balíka výhrad“ voči DPMM je v mestskom zastupiteľstve aj téma výstavby vozovne, presnejšie priestoru pre opravy autobusov.

„Vo verejnej súťaži pri obstarávaní autobusov sme si dali podmienku nastavenia záruky za ne na päť rokov. Potrebovali sme získať čas, aby sme nemuseli hneď pri štarte dopravného podniku riešiť opravárenské priestory, ktoré, samozrejme, pripravujeme a našim cieľom je ich vybudovať skôr ako uplynie nastavenie záruky autobusov na Flámskej ulici. Teraz záručné opravy vykonáva autorizovaný opravárenský servis, bežné opravy, výmeny olejov a podobne si podnik zabezpečil v servisných priestoroch iných subjektov,“ uzatvára viceprimátor s tým, že autobusy sa vysúťažili vo veľmi kritickom čase. Bola pandémia, fabriky sa zatvárali, na trhu vládla neistota.

„Málokto si to uvedomuje, ale získali sme najlacnejšie autobusy, v dobrom čase, s dobrými ekonomickými východiskami. Pre Martin je to veľké plus,“ dodáva k tomu Ján Slamka.

Viera Legerská

Zúčtovanie preddavkov za výkon v aglomerácii MHD za obdobie 01- 02/2022

Sumárne údaje za obdobie 1. - 2. 2022	MHD	Martin
Dopravný výkon celej MHD v aglomerácii	385 55,90 km	349050,80 km
Ekonomicky oprávnené náklady výkonu	844 637,33 €	764 675,51 €
Primeraný zisk	0,00 €	0,00 €
Ekonomická cena výkonu (ES)	844 637,33 €	764 675,51 €
Skutočne dosiahnuté tržby - výnosy (T)	295 957,02 €	267 938,77 €
Preukázateľná strata (PS) PS = EC - T	548 680,31 €	496 736,74 €
Preddavky od miest a obcí	536 815,38 €	489 480,38 €
Nedoplatok	11 864,93 €	7 256,36 €

Pre informáciu k danej kalkulácii uvádzame dôležitú informáciu: Kilometrický výkon v MHD za rok 2021 bolo celkovo: 2 102 933 km pripadajúcich pre mesto Martin: 1 903 848 km

Nová MHD Martin

ÚSPEŠNÝ PROJEKT

Vlastná doprava

- Nahradením súkromného prevádzkovateľa znižujeme prevádzkové náklady na mestskú hromadnú dopravu.
- Vlastnou dopravou šetríme financie mestám a obciam.

Skutočne zelené autobusy

- Využívame autobusy s pohonom na CNG.
- Výrazne znižujeme produkciu emisií a záťaž na životné prostredie.

Pohodlná a bezpečná MHD

- Lacnejšia alternatíva s vysokým komfortom cestovania
- Využívanie MHD znižuje počet áut na cestách, vďaka čomu sú ulice našich miest a obcí pokojnejšie a bezpečnejšie.

Kráčame s dobou

- Zaviedli sme niekoľko novinek:
 - mobilnú aplikáciu na rýchle vyhľadávanie a tlač spojov;
 - platby mobilom či bankovou kartou v autobusoch;
 - USB zásuvky a Wi-Fi pripojenie.
- Naše vozidlá sú vybavené najmodernejšími bezpečnostnými prvkami.

ANKETA

Ako hodnotíte prvé tri mesiace prevádzky MHD Dopravným podnikom mesta Martin, čo je jej plusom a kde zatiaľ vidíte nedostatky či riziká?

Zuzana Badová (Spoločne za Martin)

Vznik mestského dopravného podniku vnímam veľmi pozitívne, konečne máme reálnu možnosť ovplyvňovať MHD v našom meste.

A to nielen čo sa týka dopravnej obslužnosti, ale aj nákladov, ktoré sa v poslednom období neúmerne zvyšovali. Teším sa a verím, že aj Martinčania a Martinčanky z nových moderných a najmä ekologických i komfortnejších autobusov, ktoré

tým, že jazdia na báze CNG, napomáhajú aj k čistejšiemu ovzdušiu v Martine. Pustiť sa do zriadenia vlastného dopravného podniku bolo odvážnym rozhodnutím, ale aj veľmi prospešným či zodpovedným a ďakujem vedeniu mesta, že tento proces iniciovalo. Mnohí asi neverili, že sa to Martinu podarí, niektorí si to možno aj želali. Samozrejme, vnímam aj nedostatky, o ktorých cestujúci hovoria, no mnohé z tých problémov sa dajú postupom času vyriešiť, na čom manažment DPMM zodpovedne pracuje. Máme za sebou len tri mesiace a pár dní ostrej prevádzky, chce to trochu viac času, aby všetko sadlo tak, ako má.

Róbert Gajdoš (Krok navyše)

Od začiatku som bol zástancom mestského dopravného podniku a pozitívne hodnotím aj to, že prechod na MHD bol pomerne plynulý. Každé ďalšie vedenie mesta a zastupiteľstvo budú mať jednoduchšiu možnosť ovplyvňovať kvalitu ponúkaných služieb pre občanov. Kriticky hod-

notím najmä to, že manažment DPMM mal len sedem mesiacov na prípravu, z čoho pramenia aj viaceré súčasné nedostatky. Či už sa to týka prípravy cestovného poriadku, meškaní spojov, alebo novej zastávky MHD vo Vrútkach. Aj riešenie depa mohlo byť iné, pri jeho vybudovaní sa hneď mohli využiť mestské pozemky, nemusel by sa potom platiť nájom súkromným majiteľom, čo predražuje prevádzku MHD. O vzniku dopravného podniku sa malo jednoducho rozhodnúť skôr, na môj vkus sa až príliš dlho zvažovali vtedy existujúce alternatívy fungovania MHD v meste. Toto ide na vrub vedenia mesta. Prioritne by sa v najbližšom čase okrem rôznych nedostatkov v prevádzke, na ktoré upozorňujú najmä cestujúci, mala sústrediť pozornosť na zabezpečenie dopravnej obslužnosti pre Nový Martin, hoci si uvedomujem, že najst' vhodné a bezpečné riešenie nie je jednoduché. Viac treba pracovať aj s niektorými šoférmi, nemalo by sa stávať, že dobiehajúcej panej s nákupnými taškami zavrel šofér dvere pred nosom a odišiel, čoho som bol svedkom. A ešte vnímam jeden problém. Mám za to, že pre niektorých ľudí je cena za lístok v MHD vysoká a neoplatí sa im autobusmi cestovať.

Stanislav Thomka (Platforma)

Vznik mestského dopravného podniku bol nevyhnutnosťou a jeho založenie som podporil hlasovaním v zastupiteľstve. Medzi kolegami

poslancami sú rôzne názory na novú verejnú dopravu. Môj či ich názor nie je až tak dôležitý, najdôležitejší je názor ľudí, ktorí denne využívajú služby mestského dopravného podniku. Na to, aby som mal informácie zo strany cestujúcej

verejnosti, tak sa s Martinčanmi o autobusovej doprave rozprávam. Na to, aby som vedel, aké sú možnosti dopravného podniku, tak som bol osobne na stretnutí s riaditeľom, ako aj s manažmentom firmy. Z 31 poslancov sme si vybavili stretnutie s vedením podniku, myslím, len dvaja. Okrem mňa ešte aj Marek Belák. Moje požiadavky boli smerované predovšetkým na prestupné spoje z Priekopy, nové linky z Kolónie Hviezdy a pýtal som sa na možnosti nastupovania všetkými dvermi, možnosti vybudovania záchytného parkoviska na Podháji, ako aj rýchlospojov. Na stretnutí padlo viacero návrhov a mal som zo stretnutia veľmi dobrý pocit a verím, že do budúcnosti sa väčšinu problé-

mov podarí vyriešiť k spokojnosti cestujúcich. Ale je jeden problém, s ktorým sa na mňa obracia veľa občanov a ktorý sa zrejme nedá vyriešiť v dohľadnom čase. Tým je hlučnosť a kvalita kúpených autobusov. Ešte pred ich kúpou som upozorňoval, na čo si má mesto dávať pozor pri verejnom obstarávaní. Škoda, že moje rady neboli vypočuté. Žiaľ, kúpili sa najlacnejšie autobusy a každý, kto sa na nich viezol, tak si vie spraviť názor sám, že či jazdia potichu, alebo v nich nevzrúgajú plasty. Nie všetko, čo je najlacnejšie, býva aj najlepšie.

Peter Kašuba (Klub občianskych poslancov)

Priznám sa, že spočiatku som bol veľmi rezervovaný k myšlienke založiť mestský dopravný podnik. Skôr, než sa tak stalo, bolo si treba

najprv vydiskutovať, či je mesto schopné zvládnuť prevádzku MHD a udržať minimálne jej štandard na takej úrovni, ako boli ľudia zvyknutí. A oprávnenou otázkou bolo i to, či to ekonomicky utiahneme. Keď sme si toto všetko rozanalyzovali, ja

a aj moji kolegovia z poslaneckého klubu sme založenie dopravného podniku napokon podporili.

Od prevzatia zodpovednosti za prevádzkovanie MHD našim dopravným podnikom uplynul ešte len krátky čas, prakticky sme len na začiatku, a preto je namieste i istá dávka trpezlivosti, kým sa prvotné nedostatky odstránia. Či už sa to týka napríklad meškania spojov, alebo nie celkom vyhovujúcich podmienkach pri čakaní na autobus na zastávke pri železničnej stanici vo Vrútkach. Chcel by som sa ešte vyjadriť k jednej záležitosti. Pozorne vnímam záujem niektorých kolegov poslancov o MHD a dopravný podnik, najmä tých, ktorí stále niečo spochybňovali v príprave na prevzatie zodpovednosti za MHD od 1. 1. 2022. Pamätám si, ako tvrdili, že sa to nedá stihnúť, ako nezabezpečíme včas autobusy, šoférov a podobne. Teraz sa najnovšie niektorí z nich hlásia k doprave zadarmo. Nemyslím si, že je to v tejto zložitej dobe plnej kríz najrozumnnejšie riešenie. Áno, zľavy nech sú pre tých, ktorí ich potrebujú, ale dať všetko ľuďom zadarmo nie je zodpovedný prístup. Uvedomme si, že v prípade možných ekonomických problémov, do ktorých by sa mestský podnik aj vďaka takýmto návrhom mohol dostať, by v konečnom dôsledku pri sanácii strát na to doplatili všetci Martinčania. Aj tí, ktorí autobusmi necestujú. (KP)

Autobusy jazdia na na CNG pohon, stlačený zemný plyn. Vo vozovni sa využíva mobilná čerpacia stanica. Pevná by mala byť k dispozícii o pár mesiacov, prístupná bude aj verejnosti. Foto: Roman Kopka

Zelené autobusy garantujú aj cenu lístkov

Martin je jediným mestom na Slovensku so stopercentne ekologickou mestskou hromadnou dopravou. Zelené autobusy jazdia na CNG pohon.

Pri kúpe autobusov sa vedelo, že čerpacia stanica na CNG, teda stlačený zemný plyn, v Martine nie je. Najbližšia sa nachádzala v Žiline.

„Preto sme súťaž nastavovali variantne a v podmienkach sme pripustili aj možnosť mobilného stáčania plynu do vozidiel, kým nebudeme mať stabilnú čerpaciu stanicu,“ hovorí viceprimátor Martina Rudolf Kollár.

„Dnes to možno vnímať ako veľký benefit, pretože v zimných mesiacoch sme sa nemohli pustiť do výstavby čerpacej stanice,“ dopĺňa.

Technológia čerpaciej stanice je už v Martine

Momentálne prebieha schvaľovací proces, potom dôjde k montáži zariadení. Pevná čerpacia stanica je situovaná pri areáli niekdajšieho ZTS a bude prístupná aj verejnosti. Jej technológia je už v Martine.

„Súťaž sme postavili aj na podmienke, že chceme nakupovať iba komoditu, teda plyn,“ vysvetľuje Ján Slamka, riaditeľ martskeho dopravného podniku.

„Nemáme preto náklady ani s prevádzkou mobilnej, ani s budovaním pevnej čerpaciej stanice.“

Cenu plynu určuje štatistický úrad. „Z nej máme vysúťaženú percentuálnu zľavu,“ zdôrazňuje Ján Slamka.

„Teraz je to obrovská výhoda. A bude zrejme aj v budúcnosti, pretože historicky je plyn lacnejší ako nafta či benzín. Mestá s elektrickými

trakiami teraz stoja pred rozhodnutím zvýšiť ceny cestovných lístkov. U nás toto momentálne aj napriek zložitej situácii na trhu zatiaľ nehrozí.“

Ak by autobusy jazdili na naftu, cestovné by mohlo rásť

Verejnosť by mala aj z toho dôvodu vnímať zmenu prevádzkovateľa mestskej hromadnej dopravy pozitívne.

„Ak by sme v meste mali autobusy dopravcu, ktorý by vzišiel z verejného obstarávania a ktoré by jazdili na naftu, zrejme by sme už teraz riešili návrhy na zmenu ceny cestovných lístkov,“ prizvukuje Rudolf Kollár.

Existujúci cenník cestovného stojí aj na ekonomickej prevádzke autobusov.

„Každý výrobca autobusov garantuje normovanú spotrebu. V strednej mestskej premávke, ktorú prevádzkujeme v Martine, sú naše autobusy zaradené do normovanej spotreby sort medzi typy jedna a dva, kde je stanovená spotreba 36,5 kg/100 km jazdy. Ten istý autobus od toho istého výrobcu s takou istou špecifikáciou, ako máme my, ale s naftovým pohonom má sort 39 l/100 km. Keď sme v Martine začali pracovať s vodičmi a preškoľovali ich na ekonomickú jazdu, dostali sme sa v marci na spotrebu 32,5 kg/100 km. Nielenže sme pod normou v spotrebe, ale navyše CNG je lacnejší ako nafta,“ obhajuje Ján Slamka hospodárnosť dopravného podniku.

(VL)

Zastávka vo Vrútkach je provizórium, trvalé miesto sa hľadá

Ľudia občas stoja v blete, batožinu majú v rukách, lebo okolo sú mláky, niet sa kam schovať, chodník k prístreškom je neosvetlený. To sú najčastejšie výhrady voči zastávke mestskej hromadnej dopravy pri železničnej stanici vo Vrútkach. Dobrou správou je, že sa bude opravovať.

O zastávke MHD pri železničnej stanici vo Vrútkach sa od začiatku vedelo, že nebude štandardná, ale provizórna. Historicky sa o tento dôsledok pričínilo mesto Vrútky, ktoré pred niekoľkými rokmi predalo svoju autobusovú stanicu a jej majiteľovi do minulého roku Martin, mesto Vrútky a obce, ktoré MHD obsluhovala, platili iba za odbavenie cestujúcich okolo 330-tisíc eur ročne. Teda za to, že tam cestujúci vystúpili alebo nastúpili. Od tohto roku by to bolo ešte viac, lebo zo strany prevádzkovateľa došlo k zvýšeniu cien za odbavenie cestujúcich.

„Zhruba 90 percent z tohto obnosu pripadalo na Martin, pretože tak to bolo určené z hľadiska objektívnych nákladov na MHD,“ objasňuje viceprimátor Martina Rudolf Kollár.

Je pochopiteľné, že tejto finančnej záťaže sa mesto Martin pri formovaní vlastného dopravného podniku chcelo zbaviť, no dominantný vlastník stanice pri rokovaní pripustil zľavu iba vo výške 5 percent.

Terajšia provizórna zastávka preto vznikla vďaka ústretovosti majiteľa na pozemku Železníc Slovenskej republiky. A keďže počas zimy tam nebolo možné robiť veľké stavebné úpravy, prídu na rad teraz.

„Bude sa tam zrejme frézovať prístupová cesta a nanášať nový ucelený povrch z asfaltobetónu a je možné, že pribudne ešte jeden prístrešok,“ informuje R. Kollár.

No i tak pôjde iba o dočasné riešenie. „Trvalé miesto na zastávku hľadáme. Máme vytypované štyri alternatívy na jej zriadenie, rokuje sa o najlepšej aj s mestom Vrútky a obcami Turčianske Kláčany a Lipovec,“ dodáva riaditeľ DPMM Ján Slamka.

Najpravdepodobnejším, ale stále otvoreným, riešením je posun nástupnej a výstupnej zastávky o ulicu hlbšie do Vrútok do priestoru okolo sokolovne.

(VL)

Študentku martinského gymnázia Michaelu Tolnayovú potešilo najmä získanie ročného predplatného lístka.
Foto: Roman Kopka

Miliónta cestujúca získala ročný lístok na MHD

Mladá Martinčanka bola v správnom čase na správnom mieste.

Keď sa predposledný marcový deň vybrala Priekopčanka Michaela Tolnayová na autobus, nemohla tušiť, že po nastúpení do vozidla sa stane milióntou cestujúcou v martinskej MHD,

ktorú od Nového roku prevádzkuje Dopravný podnik mesta Martin. „Je to taká šťastná zhoda okolností, bola som celkom náhodou v pravý čas na správnom mieste. Keď som sa

to však od kompetentných ľudí dozvedela, ani som tomu nechcela veľmi veriť, myslela som si, že ide o akýsi prvoaprílový žart. Ale rýchlo sa ukázalo, že je to naozaj. Samozrejme, že ma to potešilo. Autobusmi MHD cestujem pravidelne, najmä do školy. Ale aj pri iných príležitostiach, keď idem s kamarátmi do mesta. Pre nás študentov je autobus jasná voľba. Teraz navyše jazdia po meste nové moderné a ekologické, čo ja osobne kvitujem. Dobré je aj to, že za dopravnú kartu nemusíme oproti minulému obdobiu platiť mesačný poplatok,” povedala študentka martinského Gymnázia Viliama Paulinyho Tótha.

Michaelu dopravný podnik pozval aj na malú slávnosť a pri tejto príležitosti jej gratuloval primátor mesta Ján Danko, viceprimátor Rudolf Kollár a poslanec Dalibor Steindl, ktorí sú aj členmi dopravnej komisie. Samozrejme, pridali sa aj zástupcovia dopravného podniku.

Mladá slečna si domov odniesla nielen dva darčkové koše, ale najmä 365-dňový časový predplatný cestovný lístok.

„To ma naozaj milo prekvapilo, určite ho využikujem, ako som už spomínala, autobusom cestujem prakticky každý deň,” tešila sa Michaela Tolnayová.

(KP)

Kandidátov na primátora Martina pribúda

Komunálne voľby sa spolu s krajskými uskutočnia na jeseň tohto roku.

Aj keď termín komunálnych volieb, v ktorých si občania zvolia primátorov miest, starostov obcí či poslancov mestských a obecných zastupiteľstiev, ešte nebol predsedom parlamentu Borisom Kollárom vyhlásený, politický súboj sa už v Martine dávnejšie začal. A známi sú už aj prví uchádzači o primátorskú stoličku deviateho najväčšieho mesta na Slovensku.

Nedávno v spoločnosti straníckych špičiek SaS ohlásil kandidatúru na post primátora Martina poslanec Mestského zastupiteľstva v Martine Michal Uherčík, ktorý patrí k zakladajúcim členom SaS.

Predseda liberálov Richard Sulík povedal, že SaS sa o primátorské posty bude pravdepodobne uchádzať len v dvoch-troch mestách, pričom je rád, že vhodného kandidáta majú práve v Martine.

SaS podporí svojho kandidáta aj finančne, na jeho kampaň, ktorú kompletne uhradí, investuje niekoľko desiat tisíc eur.

Michal Uherčík vyhlásil, že mesto kontinuálne roky upadá a chce to zmeniť. Podľa jeho slov spolu so svojím tímom rozpracúva jedenásť oblastí, ktoré verejnosti postupne predstaví.

Ešte v minulom roku v decembri kandidatúru na primátora mesta Martin ako prvý ohlásil Martin Kalnický, ktorý je tiež poslancom Mestského zastupiteľstva v Martine. Pri tejto príležitosti vtedy uviedol, že kampaň bude viesť pozitívne, konštruktívne a nekonfliktne. Zároveň oznámil, že bude kritický k veciam, ktoré si kritiku zaslúžia a ktoré by robil úplne inak.

Očakáva sa, že čoskoro svoju kandidatúru na primátora ohlási ďalší poslanec mestského zastupiteľstva Stanislav Thomka. Súčasný primátor mesta Martin Ján Danko sa k téme jeho prípadnej opätovnej kandidatúry podľa jeho slov vyjadri vtedy, keď to bude aktuálne.

Komunálne voľby sa uskutočnia na jeseň, vládna koalícia sa snaží dohodnúť, aby sa tak stalo ešte týždeň pred Dušičkami. Spolu s komunálnymi voľbami sa uskutočnia aj krajské voľby.

(KP)

Zatiaľ ide všetko podľa plánov

Počas druhej aprílovej stredy sa na stavbe Centra sociálnych služieb na Podháji uskutočnil už druhý kontrolný deň.

Na stavbe už boli ukončené stavebné práce na obvodovom murive a nosných priečkach, debnenie, armovanie vencov a prekladov.

Taktiež sa vykonali debniace práce na schodisku, rozvody kanalizácie a vsakovací systém na severnej strane objektu.

Zhotoviteľ stavby začal už aj s betonážou vencov a prekladov. Zatiaľ stavebné práce pokračujú podľa harmonogramu.

„Čo chvíľu by mali byť dokončené práce na hrubej stavbe, následne sa budú vykonávať práce vnútri objektu.

A to za predpokladu, že nebude prerušená plynulosť dodávok stavebných materiálov, čo má súvis aj s vojnou na Ukrajine,” povedal Ján Danko, primátor mesta Martin.

(RED)

ZO ŽIVOTA MESTSKÝCH ČASTÍ

MČ ZÁTURČIE

V Záturčí sa pustili do renovácie vnútroblokov, obyvatelia sídliska sa vytiahli pri jarnom upratovaní

Konečne sa našli peniaze aj na renováciu priestorov okolo bytoviek, pochvalu si zaslúžia aj dobrovoľníci zo Záturčia, ktorí sa pustili do likvidácie čiernej skládky.

Fotografia hore: Aj vnútroblok Ulicie P. V. Rovnianka prejde zásadnou renováciou.
Foto: Roman Kopka

Fotografia vľavo: Dobrovoľníci zo Záturčia sa pustili do likvidácie veľkej čiernej skládky.
Foto: archív RG

V prvú aprílovú sobotu sa v mestskej časti Záturčie uskutočnilo jarné upratovanie. Už po štvrtýkrát si ho zobral pod patronát poslanec Róbert Gajdoš, ktorého na túto myšlienku priviedol Peter Noga. Dobrovoľníkom, medzi ktorými boli aj žiaci z 5. A a 7. B triedy ZŠ A. Stodolu, sa podarilo upratať a vyčistiť divokú skládku na pozemku medzi Podhájom a Záturčím neďaleko OC Tulip.

Ďalšou dobrou správou je, že sa na sídlisku v Záturčí začalo aj s asfaltovaním v dvoch

lokalitách – vnútroblok Nahálku a vnútroblok Rovnianka. Opravené budú všetky chodníky v spomínaných vnútroblokoch, asfaltového povrchu sa dočkajú aj ihriská nachádzajúce sa v týchto objektoch, kde sa deti hrajú rôzne športové hry. Vybrali sa všetky staré betónové kocky, ktoré sa tam nachádzali, a po zrevitalizovaní pôdy tam nanovo zatravnia plochy a doplnia mobiliár a hracie prvky, aby to spĺňalo podmienky oddychovej zóny pre obyvateľov.

Na Mamatejovej ulici dôjde k oprave chodníkov z vonkajšej časti, ktoré boli ešte pôvodné – betónové.

To je krátky sumár akcií, ktoré sa rozbehli v Záturčí a ich finančný objem je v sume približne 170-tisíc eur.

Priebežne sa bude asfaltovať aj Hlboká ulica, je to síce slepá ulica, ale aj tú treba obnoviť. Vyžiada si financie v objeme približne 20-tisíc eur.

Jana Cikhartová

Veľa tém treba riešiť. Ale nie od počítača

Veľmi nízka účasť ľudí charakterizovala jarné stretnutie primátora Martina Jána Danka v mestskej časti Záturčie. A pritom by bolo o čom hovoriť.

Všeobecne sa občania počas tradičnej diskusie sťažovali na nekvalitné komunikácie, čo nie je bolesťou iba tejto mestskej časti. Druhou sú výpadky tepla a teplej vody. Infraštruktúra dodá-

vajúca tieto komodity je dlhodobým problémom nielen v tejto mestskej časti, dokonca aj v deň diskusie sa robilo na havarijnej oprave na tomto sídlisku. Občania by uvítali aj lávku cez rieku Turiec, aby sa dostali ľahšie a bezpečnejšie do mestskej časti Košúty.

Problémy majú motoristi aj s parkovaním, čo by sčasti pomohla riešiť výstavba parkovacieho

domu. Dôchodcovia by uvítali možnosť informovania o akciách v dome kultúry, ktorý bol rekonštruovaný minulý rok. Dotkli sa aj odpadov a separovania. V niektorých častiach sídliska chýba viac kontajnerov, napríklad na papier alebo plasty.

Problémom je veľa v každej mestskej časti, ľudia na ne mohli dostať odpoveď. Škoda, že to nevyužili. Zrejme je ľahšie o nich písať na sociálnych sieťach ako konfrontovať ich riešenia priamo so zodpovednými. **(JC)**

MČ KOŠÚTY

Ľudí v Košútoch trápi verejné osvetlenie, chýba im aj pošta

Diskusia s občanmi v Košútoch otvorila viacero tém.
Foto: archív MB

Občania Košút sa u primátora Jána Danku na jeho nedávnom stretnutí s obyvateľmi tejto mestskej časti zaujímali najmä o pohyb cien vodného, stočného, elektrickej energie, plynu, dodávky tepla, pýtali sa na jarnú očistu mesta, ošetrovanie drevín ich preriedením, ale aj o opravy a revízie pouličného osvetlenia, parkovanie a výstavbu parkovacieho domu, rekonštrukciu komunikácií a možnosti zriadiť v mestskej časti poštu.

Primátor ubezpečil, že cena vodného a stočného sa upravovať nebude, zablokoval túto ambíciu na valnom zhromaždení Turčianskej vodárenskej spoločnosti, v ktorej je mesto 52-percentným akcionárom. Na ceny elektrickej energie a plynu mesto dosah nemá. Ceny energie sú ale na tri roky, vrátane tohto roku, vyrokované v rovnakých cenách, aké platíme teraz.

„Na ceny plynu mesto vplyv nemá, nevieme ani predpovedať, ani garantovať ich vývoj. Martinská tepláreň má zásobu plynu na tento rok,

k pohybu cien za teplo by asi nemalo dôjsť, no nie je možné zaručiť to dlhodobo,“ informoval primátor.

O rekonštrukcii verejného osvetlenia

S témou energie súvisí aj verejné osvetlenie. Ľudia z Košút kritizovali výpadky, blikanie, pešie koridory (napríklad spojnice Hurbanovej ulice so Severom), ktoré nie sú osvetlené.

„Mesto stojí pred zásadným rozhodnutím, ako rekonštruovať verejné osvetlenie. S výnimkou centra sa rozvody nerekonštruovali. Ich vek predstavuje v jednotlivých mestských častiach 30 až 50 rokov. V najbližších mesiacoch sa poslanci budú rozhodovať medzi dvoma alternatívami – buď bude mesto rekonštruovať verejné osvetlenie z vlastného rozpočtu, no môže to trvať až 15 rokov, alebo vysúťažíme investora, ktorý to urobí za rok-dva a mesto mu bude túto investíciu splácať,“ vysvetlil J. Danko.

Dodal, že kým sa tak stane, momentálne sa robí monitoring verejného osvetlenia, a to z hľadiska funkčnosti a bezpečnosti, ktorý prinesie údaje o tom, kde treba vo verejnom osvetlení bezodkladne urobiť nápravu.

O parkovacím dome

Uznal tiež, že Košúty patria medzi mestské časti s najhoršími možnosťami na parkovanie. Preto sa rozhodlo, že jeden z parkovacích domov, na ktorých výstavbe sa pracuje, bude na hranici Košút I. a Košút II., čo môže stiahnuť časť áut z ulíc.

Diskutujúci občania to ocenili, no upozornili tiež na každodenný problém v uliciach v okolí školy na Hurbanovej ulici, kde sa ráno vystrieda niekoľko stoviek áut s deťmi, ktoré rodičia privádzajú do školy. Na úzkych uliciach sa ťažko vyhýbajú navzájom, ale aj chodcom, a je to nebezpečné pre deti. Požadujú preto, aby situáciu prišla riešiť mestská polícia.

„Ďakujem za túto pripomienku, budem hovoriť s náčelníkom mestskej polície a v rámci možností sa pokúsime zabezpečiť hliadky pred školou,“ prisľúbil primátor.

Vyzval tiež spoločenstvá vlastníkov bytov, aby komunikovali s poslancami a dohodli sa, koľko miest na parkovanie pred bytovkami prenajmú, a ktoré nechajú na voľné parkovanie, a to v súvislosti s novým parkovacím systémom, ktorý sa v Martine pripravuje.

„Ceny parkovného sa meniť nebudú, pripravuje sa dokonca systém zliav, no treba sa pripraviť aj na elektronický monitoring platieb parkovného a odťahovanie áut, ak majiteľ auta svoju povinnosť nesplní,“ povedal J. Danko.

Zriadenie pošty nie je témou dňa

K téme zriadenia pošty v Košútoch je primátor skeptický. „Nepodariť sa to, netreba s tým rátať, pošty sa rušia na celom Slovensku. Trend je vo využívaní aplikácií na poštové služby, samoobslužnom podávaní či vyzdvihovaní zásielok a podobne,“ uzavrel.

Viera Legerská

MESTO MARTIN

v zmysle § 9a zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov a podľa § 3 ods. 3 Všeobecne záväzného nariadenia mesta Martin č. 101 o výkone taxislužby na území mesta Martin a jeho dodatkov č. 1 až 3 účinného od 01. 01. 2021

vyhlasuje

ponuku na nájom vyhradených parkovacích miest – stanovišťa TAXI

na miestnych komunikáciách, prípadne iných verejných priestranstvách vo vlastníctve mesta Martin formou priameho nájmu č. 1/2022

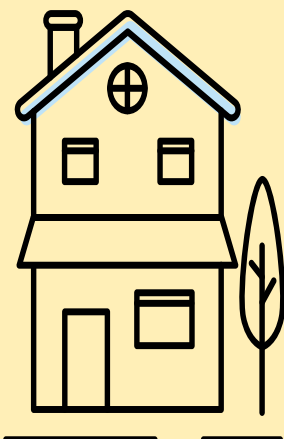
Bližšie informácie o podmienkach súťaže nájdete na úradnej tabuli mesta (pri MsÚ) a webovej stránke www.martin.sk.

MESTO MARTIN

vyhlasuje výberové konanie
na obsadenie pozície
**správca zariadenia núdzového
bývania a
komunitného centra**

Náplň práce:

1. Zabezpečenie plynulého chodu, prevádzky a správy Zariadenia núdzového bývania (ďalej len „ZNB“) a Komunitného centra (ďalej len „KC“), starostlivosť o obe zariadenia a ich vybavenie, údržba budov vrátane pravidelných revízií.

2. Poskytovanie ubytovania v ZNB, poskytovanie základného sociálneho poradenstva a pomoci pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, vytváranie podmienok na prípravu stravy, údržbu bielizne a šatstva, dohľad nad dodržiava-

ním hygienickej úrovne ZNB. Pomoc pri príprave detí na školskú dochádzku a vyučovanie, rozvoj záujmovej činnosti.

3. Zabezpečenie činnosti KC, poskytovanie základného sociálneho poradenstva a pomoci pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, pomoc pri príprave detí na školskú dochádzku a vyučovanie, rozvoj záujmovej činnosti, vykonávanie preventívnych aktivít a činností komunitnej práce a komunitnej rehabilitácie.

4. Vedenie kompletnej administratívnej a ekonomickej agendy ZNB a KC.

Požadujeme:

• vysokoškolské vzdelanie II. stupňa v študijnom odbore sociálna práca (§ 5 odsek 1 písm. a) zákona č. 219/2014 Z.z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny)

alebo

• vysokoškolské vzdelanie II. stupňa v študijnom odbore psychológia, právo, sociálne služby a poradenstvo, verejná politika a verejná správa alebo v študijných odboroch pedagogického zamerania v prípade, ak zároveň uchádzač k 1. januáru 2015 vykonával pracovné činnosti, ktoré svojím charakterom zodpovedajú sociálnej práci podľa zákona o sociálnej práci

(§ 45 odsek 1 zákona č. 219/2014 Z. z.)

- odborná prax v oblasti sociálnej práce alebo sociálnych služieb najmenej 3 roky
- znalosť legislatívy upravujúcej výkon predmetnej činnosti.

Ponúkame:

- zaškolenie
- stabilné sociálne prostredie
- možnosť vzdelávania, systém benefitov, v kolektívnej zmluve dojednaný 13. a 14. plat, príspevok zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové sporenie.

Platové podmienky:

Odmeňovanie v zmysle zákona č. 553/2003 Z. z. – platová trieda 6 – základná zložka mzdy v rozsahu 871,50 – 1046,00 €, podľa dĺžky praxe, osobný príplatok, riadiaci príplatok 105 €, štvrtročné odmeny.

Spôsob prihlásenia:

Prihlášku a ďalšie doklady je potrebné doručiť do 25. 04. 2022.

Podrobné informácie o výberovom konaní na www.martin.sk, sekcia kariéra.

Kontakt:

Ing. Katarína Pacnerová
Tel.: 043/4204210, mobil 0905 735 336,
e-mail: pacnerova@martin.sk

Mesto Martin

hľadá
šikovných absolventov stavebnej fakulty
na obsadenie pracovného miesta
referent stavebného úradu

Náplň práce:

Vydávanie rozhodnutí v správnom konaní v zmysle stavebného zákona, a to:
– územné rozhodnutia, stavebné povolenia, kolaudačné rozhodnutia
– povolenia odstránenia stavieb
– zmeny stavieb pred dokončením, zmeny užívania stavieb (vydanie rozhodnutia)
– ohlasenie drobných stavieb, stavebných úprav a udržiavacích prác.

Ponúkame:

– zaškolenie – práca je vhodná aj pre absolventov
– možnosť vzdelávania – získanie osobitného kvalifikačného predpokladu (OKP) na výkon činností stavebného úradu (doživotne platný)
– stabilné sociálne prostredie, profesionálny kolektív, systém benefitov, v kolektívnej zmluve zapracovaný 13. a 14. plat, príspevok zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové sporenie.

Platové podmienky:

Odmeňovanie v zmysle zákona č. 553/2003 Z. z. – platová trieda 6 – základná zložka mzdy v rozsahu 871,50 – 1046,00 eur, osobný príplatok, štvrtročné odmeny. Po získaní osobitného kvalifikačného predpokladu zaradenie do platovej triedy 7 – plat v rozmedzí 922,50 – 1107,00 Eur, k tomu osobný príplatok, odmeny.

Spôsob prihlásenia:

Prihlášku a ďalšie doklady je potrebné doručiť najneskôr 22.04.2022.

Doklady:

Žiadosť, životopis, motivačný list, doklad o vzdelaní, čestné vyhlásenie o bezúhonnosti a zdravotnej spôsobilosti.
Výberové konanie a nástup do zamestnania prispôbime tak, aby sa o pracovné miesto mohli uchádzať aj absolventi akademického roka 2021/2022 (doklad o vzdelaní sa doloží po ukončení štúdia).

Podrobné informácie o výberovom konaní na www.martin.sk, sekcia kariéra.

Kontakt:

Ing. Katarína Pacnerová
Tel.: 043/4204210, mobil 0905 735 336, e-mail: pacnerova@martin.sk

Mesto Martin

so sídlom Námestie S. H. Vajanského 1, Martin
hľadá
šikovné opatrovateľky/opatrovateľov

Náplň práce:

Zabezpečenie opatrovateľskej služby v domácom prostredí seniorov. Práca zahŕňa pomoc pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov klientov, práce nevyhnutné na zabezpečenie chodu domácnosti (nákup, upratovanie), sprevádzanie pri návšteve lekára a pod. Súčasťou opatrovateľskej služby je aj donáška stravy – obedov pre seniorov.

Požadované vzdelanie v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách:
• vyššie odborné vzdelanie, úplné stredné odborné vzdelanie alebo stredné odborné vzdelanie získané v odbore vzdelávania so zameraním na opatrovanie alebo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti

alebo
• akreditovaný kurz opatrovania v rozsahu najmenej 220 hodín.

Práca je vhodná aj pre absolventov.

Zručnosti a schopnosti, osobnostné predpoklady:

• kultivovaný slovný prejav, príjemné vystupovanie, samostatnosť, zodpovednosť, spoľahlivosť, fyzická zdatnosť, trpezlivosť, empatia.

Platové podmienky:

Odmeňovanie v zmysle zákona č. 553/2003 Z. z. – základná zložka mzdy v rozsahu 806,50 €, k tomu osobný príplatok, štvrtročné odmeny.

Ponúkame:

- zaškolenie
- stabilné sociálne prostredie, pracovný pomer na dobu neurčitú
- práca na jednu zmenu – pevný pracovný čas od 7,00 – 15,00 h, víkendy a sviatky voľné
- v podnikovej kolektívnej zmluve dojednaný 13. a 14. systém benefitov, príspevok zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové sporenie.

Žiadosť, životopis a certifikát o absolvovaní kurzu opatrovania (ak je to relevantné) je potrebné zaslať do 22. 04. 2022 na mailovú adresu kontaktnej osoby alebo doručiť osobne, resp. poštou na adresu Mestského úradu v Martine.

Predpokladaný termín nástupu do zamestnania: ihneď, resp. podľa dohody

Kontakt:

Ing. Katarína Pacnerová, Tel.: 043/4204210, mobil 0905 735 336, e-mail: pacnerova@martin.sk

Skúsená pedagogička: Deti potrebujú našu lásku, pomoc a pozornosť

Mesto Martin spolu s komisiou školstva, vzdelávania a mládeže pamätnou medailou a kyticou kvetov ocenilo dvadsiatku pedagogických pracovníkov z martinských materských, základných či umeleckých škôl.

Ocenená vychovávateľka Janka Paštrnáková pri podpise do Pamätnej knihy mesta Martin.
Foto: Roman Kopka

Deň učiteľov si na Slovensku pripomíname 28. marca, prvýkrát sa tak stalo v roku 1955 ešte v čase Československej republiky. Napokon, nie je to žiadna náhoda, veď tento deň si pripomíname aj narodenie Jana Amosa Komenského (1592), dodnes považovaného za učiteľa národov, ktorý okrem iného presadzoval povinnú školskú dochádzku pre všetky deti, bez ohľadu na sociálne pomery dieťaťa či jeho intelekt.

Z príležitosti Dňa učiteľov sa po celej našej krajine uskutočňujú slávnostné podujatia a ani mesto Martin nie je výnimkou. Radnica spolu s komisiou školstva, vzdelávania a mládeže počas prvého aprílového pondelka v zasadačke mestského úradu pamätnou medailou a kyticou kvetov ocenila dvadsiatku pedagogických pracovníkov z martinských materských základných či umeleckých škôl.

Bola medzi nimi aj Janka Paštrnáková, vychovávateľka z martinskej Základnej školy sídliacej na Ulici Nade Hejnej v Jahodníkoch.

Nie je to len práca, je to poslanie

„Štyridsať rokov práce v školstve so sebou prináša emócie rôzneho druhu od obáv, radosti až

po zadosťučinenie za dobre vykonanú prácu. Počas jednotlivých dekád sa práca v školstve mení, deti aj rodičia majú iné zvyky a potreby, na pedagógov sú kladené rozličné nároky a požiadavky. Nech však ide o akékoľvek obdobie, jedno majú spoločné, táto práca sa ťažko dá považovať za povolanie, je to poslanie.“

Podľa Janky Paštrnákovej Pedagogický pracovník musí byť častokrát nielen vychovávateľom, ale aj rodičom priateľom, ošetrovateľom.

„Deti sa na nás s dôverou obracajú s malými aj veľkými starosťami, chcú sa nám zdôveriť s vecami, ktoré pre nich znamenajú celý svet. Je to práca, ktorá sa ťažko dá ukončiť pracovným časom, pokračuje v našich myšliach, aj keď už sme doma pri svojich rodinách,“ podotkla skúsená pedagogička, ktorej dlhoročnú prácu dopĺňalo aj trénerstvo. To tak trochu podopiera aj po svojom ocinovi Pavlovi Vojtášovi, legendárnom hokejovom trénerovi, ktorý bol pri výchove takých borcov a reprezentantov, ako sú napríklad Oto Haščák, Zdeno Cíger, Róbert Švehla či Rastislav Rovnianek.

„Cez moje ruky a mojich kolegov prešli prirodzené talenty aj deti, ktoré potrebovali usmer-

nenie, naše rady, pevnú ruku a tvrdú prácu. Verím, že to prinieslo svoje ovocie, minimálne k pozitívnemu vzťahu k športovaniu.“

Jana Paštrnáková si po dlhých rokoch pôsobenia v školstve myslí, že deti, či už z osemdesiatych rokov minulého storočia, alebo tie súčasné majú jedno spoločné.

„Potrebujú našu lásku, pomoc a pozornosť. Potrebujú najmä hovoriť a byť vypočuté.“

K učiteľom sa ešte pred odovzdávaním ocenení prihovril aj Ján Danko, primátor mesta Martin, ktorý, ako je známe, je tiež pedagógom – vysokoškolským učiteľom.

„Mrzí ma, že učiteľ je aj napriek rôznym sľubom stále na okraji politického a spoločenského záujmu, že jeho práca, ktorá má zásadný vplyv pre našu budúcnosť, nie je dostatočne ohodnotená. Nielen peniazmi, ale i spoločenským postavením. Aj preto si vašu prácu, ktorá je de facto poslaním, neskutočne vážim. Robíte ju excelentne, často na úkor svojej rodiny a svojho voľného času. Dokázate v každom žiakovi, v talentovanom, i ktorému to učenie ťažšie ide, nájsť to najlepšie z neho. Za to vám všetkým patrí naše poďakovanie. O učiteľoch sa nemá hovoriť len vtedy, keď je Deň učiteľov, ale vždy, keď sa rozhoduje o budúcnosti nášho štátu.“

Dieťa potrebuje učiteľa reálne zažiť

Profesor Ján Danko ďalej vo svojej reči tiež pripomenul, v akých podmienkach sa ostatné dva roky učilo.

„Prejsť z prezenčného vyučovania na online formu nebolo vôbec jednoduché. Prinieslo to so sebou množstvo nových zťažujúcich povinností, s ktorými bolo nutné sa vyrovať. Ďakujem vám za to, že ste to zvládli. Ale určite budete so mnou súhlasiť, že toto nie je dobrá cesta pre budúcnosť nášho vzdelávania. Je to cesta ku nekvalite a k odosobňovaniu. Dieťa potrebuje učiteľa ako autoritu pred sebou, musí ho vidieť, ako sa správa, ako reaguje. Nie je žiadna náhoda, že učiteľ je pre mnohé deti jedným z prvých vzorov,“ zdôraznil primátor Martina.

Roman Kopka

Ocenení pedagógovia, spoločná fotka na záver milej slávnosti.
Foto: Roman Kopka

OCENENÍ PEDAGÓGOVIA

Eva Bobová, ZŠ s MŠ, J. V. Dolinského:

Za odborný prístup a vynikajúcu prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v materskej škole a pri príležitosti životného jubilea.

Tatiana Bukovská, ŠZŠ, P. Mudroňa

Za dlhoročný zodpovedný prístup a vynikajúcu prácu so žiakmi s mentálnym postihnutím a pri príležitosti životného jubilea.

Peter Cingel, ZŠ A. Stodolu

Za odborný a tvorivý prístup a aktívnu prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole a pri príležitosti životného jubilea.

Slavomíra Gajňáková, Katolícka ZŠ s MŠ Antona Bernoláka

Za zodpovedný prístup vo výchovno-vzdelávacom procese a podporu rozvoja športového života detí a žiakov.

Stanislav Hýbela, ZUŠ, Martin

Za celoživotnú prácu a mimoriadne výsledky vo výchovno-vzdelávacom procese s talentovanými deťmi a pri príležitosti životného jubilea.

Elena Chrípková Zát'ková, ZŠ s MŠ, Hurbanova

Za celoživotnú prácu a tvorivý prístup vo výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole a pri príležitosti životného jubilea.

Soňa Kotúčová, ZŠ s MŠ, Priehradná

Za zodpovedný prístup a vynikajúcu prácu vo

výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole a pri príležitosti životného jubilea.

Klaudia Kráľová, ZŠ, P. Mudroňa

Za zodpovedný prístup a vynikajúcu prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole a pri príležitosti životného jubilea.

Elena Kubová, MŠ, Nálepková

Za zodpovedný prístup a vynikajúcu prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v materskej škole.

Lucia Ondrušová, ZŠ, Jozefa Kronera

Za zodpovedný a aktívny prístup vo výchovno-vzdelávacom procese a podporu aktívneho trávenia voľného času žiakov.

Janka Pastrňáková, ZŠ, Nade Hejnej

Za zodpovednú a svedomitú prácu vo výchovno-vzdelávacom procese a aktívny prístup k športujúcej mládeži.

Elena Raffajová, ZŠ, Aurela Stodolu

Za aktívny a tvorivý prístup a vynikajúcu prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole.

Lenka Slušňáková, MŠ, Š. Furdeka

Za profesionálnu a zodpovednú prácu v procese predprimárneho vzdelávania a v oblasti výchovy k ľudským právam a právam dieťaťa.

Milena Sroková, ZŠ s MŠ, Hurbanova

Za dlhoročnú aktívnu a zodpovednú prácu v procese predprimárneho vzdelávania.

Zuzana Staňová, Evanjelická spojená škola

Za vysoko profesionálny, inovatívny a tvorivý prístup k práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími poruchami a šírenie dobrého mena školy.

Alena Šutiaková, SZŠ, Ul. východná

Za zodpovedný prístup a vynikajúcu prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole.

Milota Tomeková, ZŠ Alexandra Dubčeka

Za zodpovedný prístup a vynikajúcu prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole a pri príležitosti životného jubilea.

Monika Vojteková, ZŠ s MŠ, J. V. Dolinského

Za odborný prístup, vynikajúcu a tvorivú prácu vo výchovno-vzdelávacom procese v základnej škole.

Jitka Agricolová, MŠ, Družstevná

Za dlhoročnú aktívnu a zodpovednú prácu a angažovanosť v oblasti školstva a pri príležitosti životného jubilea.

Helena Krnová, MŠ, Š. Furdeka

Za dlhoročnú aktívnu a zodpovednú prácu a angažovanosť v oblasti školstva a zodpovedný prístup k výkonu funkcie riaditeľa školy.

KULTÚRNE MENU

■ **Turčianske javisko s neprofesionálnym divadlom.** Od soboty do pondelka (23. až 25. apríla) sa v Štúdiu SKD uskutoční divadelná súťaž a prehliadka Turčianske javisko. Ide o krajské kolo postupovej súťaže a prehliadky neprofesionálneho divadla mladých a neprofesionálneho divadla dospelých v Žilinskom kraji.

■ **Hostia zo Zvolena s Revízorom v Národnom dome.** V sobotu 23. apríla odohrajú herci Divadla Jozefa Gregora Tajovského zo Zvolena na scéne Národného domu inscenáciu Gogoľovho Revízora. Satirická komédia o tom, čo všetko do zaspátého vidieckeho mestečka prinesie strach zo zmeny, je stále živým posolstvom aj pre dnešnú spoločnosť.

■ **Vajanského Martin.** Po dvoch covidových rokoch je záujem o súťaže v prednese poézie a prózy opäť vyšší. Do regionálneho kola Vajanského Martina, ktoré v Turčianskej knižnici organizovalo Turčianske kultúrne stredisko, sa prihlásilo až 124 záujemcov vo veku od 7 až po (takmer) 88 rokov. Neobsadená už tradične bola kategória prózy určená pre študentov stredných škôl a nevysokoškolskú mládež. Víťazi postúpili do krajského kola, ktoré sa tiež uskutoční v Martine, a to 2. a 3. mája v Literárnom múzeu SNK.

■ **Pristavte sa pri Živom podstavci.** Dieľo dočasnej architektúry inštalované na Vajanského námestí ponúka kritickú reflexiu mesta. Projekt bol realizovaný aj s finančnou podporou mesta Martin a jeho realizátorom je Kultúrna platforma: Parta. Heslovite mapuje, čím bol, mohol byť a je Martin, čo tvorilo jeho základ, možné cesty rozvoja, čo z toho ostalo ako výzva pre súčasnosť.

■ **Láska na dedine.** Poďme sa na ňu pozrieť do Múzea slovenskej dediny v martinských Jahodníckych hájoch v nedeľu 24. apríla od 9. h. Organizátori kalendária národopisných podujatí v skanzene sľubujú vystúpenie folklórnych súborov a ľudových hudieb s ľudbostným zvykoslovím.

■ **Knižnica v múzeu.** Možno ste o tom nevedeli, ale Knižnica v SNM-Etnografickom múzeu v Martine je pre verejnosť otvorená od roku 1991. Vlastní 55-tisíc zväzkov knižničných jednotiek, ale aj archív. Pracovníci múzea poskytnú návštevníkom rešeršné služby vo fotodokumentácii, archíve, knižnici a odbornom katalógu.

Pripravila: (VL)

Rozprávka, ktorá nie je pre deti. Je pre nás

Martin Babej a Zuzana Rohoňová v titulných postavách komédie Leonce a Lena.
Foto: B. Konečný

Slovenské komorné divadlo na svojej scéne v Národnom dome premiérovalo komédiu nemeckého dramatika a prozaika Georga Büchnera Leonce a Lena.

Rozprávka o dospievaní a večnej nedozrelosti je aj v podaní martinského súboru viac politickou satirou ako humorným romantickým príbehom so šťastným koncom, ako sa môže na prvý pohľad zdať. Hra, ktorú súbor naštudoval pod režisérskym vedením Šimona Spišáka, je tretím titulom aktuálnej divadelnej sezóny, a napriek svojmu „veku“ (autor ju napísal v roku 1836) prináša portrét krízy spoločnosti aplikovateľný aj na súčasnosť. To, čo na začiatku vyzerá ako vzopretie sa dvoch ľudí konvenciám, na konci ústi do podriadenia sa im a súhlasu s tým, čo bolo hlavným dôvodom rebélie.

Ako uvádza divadlo, Büchnerova rozprávka pre dospelých Leonce a Leona je výborným titulom pre spoluprácu so Šimonom Spišákom, ktorý je v prostredí slovenského divadla známy svojím ironickým komentátorstvom akejkoľvek témy. V spojení s Büchnerovou predlohou a s ambíciou tvorivého tímu uprednostňovať otvorený dialóg medzi režisérom a hereckým súborom vznikla inscenácia, ktorá je síce formou komédiou, no v zjavných i naznačených súvislostiach odkrýva pasivitu postáv a neschopnosť čokoľvek so sebou i na sebe meniť. Úsmev zmení na poznanie, poznanie na výkričník.

Postavy Leonce a Leny stvárnila Matej Babej a Zuzana Rohoňová, ďalej účinkujú Jana Ol'hová, Tomáš Grega, František Výrostko, Alena Pajtinková, Eva Gašparová a Michal Gazdík. Tvorcovia inscenácie pracovali s prekladom Jána Roznera, v dramaturgii Róberta Mankoveckého a Petra Galdíka, scénu a kostýmy navrhoval Karel Czech, hudbu zložil Jindřich Čížek.

(VL)

Jana Ol'hová ako guvernantka a Zuzana Rohoňová ako Lena v najnovšej inscenácii martinskej profesionálnej scény.
Foto: B. Konečný

Redaktor a editor Peter Mišák pri uvedení básnickej zbierky Jána Vojtko.
Foto: Roman Kopka

Priatel'ia Jána Vojtko uviedli do života jeho Básne

Cez veršované texty môžeme nazrieť do autorovej duše, myslenia, spoznávať hodnoty, ktoré on sám považoval za dôležité, dotýkať sa jeho citov, ktoré pokladal za sväté.

Pocta priateľovi. Aj takto by sa dalo dvomi slovami charakterizovať podujatie, ktoré nedávno v Kultúrnom dome v Záturčí pripravila v spolupráci s nadáciou Nová šanca Základná organizácia č. 2 Jednoty dôchodcov v Martine.

Na milom stretnutí dobrých ľudí bola viac ako päťdesiatke prítomných predstavená básnická zbierka Martinčana Jána Vojtko s názvom Básne.

Knihu do života uviedol známy literárny kritik, publicista a básnik Peter Mišák. Na jej tvorbe sa podieľal ako redaktor a aj editor.

Dodržaný sľub

„Táto kniha má pre mňa iný význam. Najmä v tom, že som v súčasnosti už nežijúcemu autorovi sľúbil, že zariadim, aby sme sa s ním mohli rozprávať aj po jeho odchode spomedzi nás. A to sa dá len tak, keď človek prekoná hranicu času a po sebe nechá slovo autora, ktoré trvá.“

Zostavovateľ básnickej zbierky ďalej povedal, že vždy mal svet takých básnikov, ktorí vedia, kedy prehovoriť inak, sviatočnejšie, slávnostnejšie.

„A nejde len o slávnosť, niekedy len o to vyznať sa, vyriešiť slová, ktoré každý cíti, no nie každý povie. Lebo báseň je v človeku, je v duši i srdci, je v hlave medzi nebom i zemou, v čarovnou ovzduší, kde má moc aj z najvšed-

nejšieho dňa spraviť sviatok, aj z obyčajných vecí vzácny dar. Nad básňami Jána Vojtko také ovzdušie zacíti vari každý, kto ich prečíta. A bolo to tak i vtedy, keď ich ľudia počúvali z úst samého tvorcu. To sa už nestane, keď autor odišiel navždy. Predsa však ponúkol možnosť, aby sme sa s ním mohli zhovárať ponad hranicu času, ktorú on už prekročil. Cez veršované texty môžeme nazrieť do jeho duše, myslenia, spoznávať hodnoty, ktoré on sám považoval za dôležité, dotýkať sa jeho citov, ktoré pokladal za sväté,“ povedal na margo autorových básni Peter Mišák.

Rôzne podoby lásky

Mnohé podoby lásky Jána Vojtko nájdeme vo vyznaniach prírode, priateľom, milovanému športu, horám, blízkym ľuďom.

„Najvrúcnejšie, a tu ide priam o zákonitosť, prehovára k svojim najbližším – manželke, deťom, vnúčatám. Práve tieto texty majú v sebe najsilnejšie citové, mravné i estetické hodnoty, odkazy, no aj výzvy,“ myslí si redaktor a editor knihy Básne.

Publikácia vyšla s finančnou podporou Nadácie Nová šanca, Jednoty dôchodcov Slovenska, základnej organizácie č. 2 Martin, a prispením rodiny.

Bola vydaná najmä pre okruh autorových priateľov. A každý z prítomných, ktorí boli na jej uvedení, si ju odniesli domov. Ako spomienku na milovníka života, vyznávača dobra a porozumenia medzi ľuďmi, človeka, ktorý mal dar zbližovať ostatných, pútať ich k sebe neodolateľným optimizmom a sviežim humo-rom.

„Áno, Ján Vojtko týmto všetkým bol,“ povedala Gizela Ferencová, predsedníčka ZO Jednoty dôchodcov č. 2 v Martine.

Roman Kopka

Dielo mesiaca – Galandovo Metafyzické zátiešie vybral Tibor Kubička

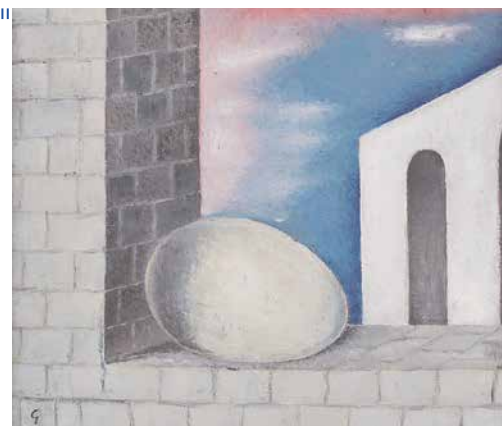
Do konca apríla si v Turčianskej galérii v Martine môžete pozrieť dielo mesiaca – tentoraz Metafyzické zátiešie Mikuláša Galandu.

Turčiansky rodák, maliar, grafik a ilustrátor Mikuláš Galanda je svetový. Takýto prívlastok tomuto priekopníkovi a propagátorovi moderného výtvarného umenia na Slovensku dal aj riaditeľ Slovenského komorného divadla Tibor Kubička, ktorý dielo vybral.

„V roku 2018 som mal vzácnu príležitosť navštíviť výstavu obrazov Salvadora Dalího a Reného Magritta v Bruseli. Na jednom mieste v galérii boli inštalované obrazy týchto dvoch veľikánov surrealizmu v tematických blokoch. Obraz Mikuláša Galandu – významného slo-

venského maliara, zakladateľa našej moderny, grafika a ilustrátora, ktorý s úspechom vystavoval v New Yorku aj na Svetovej výstave v Paríži, mi tieto momenty pripomenul,“ odôvodnil svoj výber. A dodal, že má pocit, že sa svojím spôsobom vymyká z hlavnej línie tvorby tohto mimoriadne talentovaného turčianskeho rodáka. A dokazuje, že Galanda je svetový.

Mikuláš Galanda (1895, Turčianske Teplice – 1938, Bratislava) okrem maľby dosiahol výrazné výsledky v kresbe a úžitkovej grafike. Za knižnú grafiku získal striebornú medailu na „svetovej“ výstave v Paríži (1937). V jeho tvorbe dominuje téma obyčajného človeka a emotívna stránka obrazu vnímaná ako plnohodnotný a nosný prvok umenia. Jeho manželka starostlivo uchová-

Mikuláš Galanda, Metafyzické zátiešie, maliarska lepenka, (1930) TGM.
Foto: archív TGM

vala diela svojho manžela a časť z nich v osemdesiatych rokoch minulého storočia darovala Turčianskej galérii v Martine. (VL)

Ako získať príspevok na ubytovanie Ukrajincov

Vojnový konflikt na Ukrajine a tisíce utečencov, ktorí hľadajú v našej krajine útočisko, motivoval v minulých dňoch vznik viacerých dokumentov, ktoré upravujú okolnosti, dokumenty a príspevok pre občanov, ak ubytovali, resp. chystajú sa ubytovať ľudí utekajúcich pred vojnou. Patríte k Martinčanom, ktorí sa takto rozhodli? Uverejňujeme základné informácie pre vás.

Kedy máte nárok na príspevok na ubytovanie

- Ak ste majiteľom nehnuteľností (domu či bytu).
- Ak prichýlite človeka, ktorý mal na Ukrajine oprávnený pobyt (okrem Ukrajincov to môže byť napríklad aj človek, ktorý na Ukrajine študoval).
- Podmienkou je, že bývanie sa bude poskytovať zadarmo a nepôjde o podnikateľskú činnosť, peniaze sa nemajú pýtať za základné veci – energie, vodu.

Čo musí splniť Ukrajinec

- Musí získať na Slovensku dočasné útočisko, resp. má mať štatút odídencu.
- O tento doklad musia Ukrajinci požiadať vo veľkokapacitných centrách, ktoré zriadil štát v niektorých mestách, alebo oň môžu požiadať na pracoviskách cudzineckej polície. Pozor, doklad žiadosti nestačí vyplniť online, Ukrajinci musia na políciu prísť. Ak majú so sebou potrebné doklady, útočisko im vybaví na počkanie.

Kto vypláca príspevok na ubytovanie

- Obec/mesto, na území ktorej sa nehnuteľnosť poskytuje na ubytovanie nachádza.

Aké doklady na získanie príspevku potrebujete

- Musíte mať s Ukrajincami uzatvorenú zmluvu o ubytovaní s povinnými prílohami (jej vzor s povinnými prílohami je na webe ministerstva vnútra).
- Obci musíte odovzdávať výkaz oprávnenej osoby o výške príspevku za ubytovanie vždy do piatich pracovných dní po skončení mesiaca, v ktorom ste ubytovanie poskytovali. Uvediete v ňom počet nocí, ktoré u vás odídenc strávil.
- Ukrajinec, ktorého ste prichýlili, musí raz mesačne obci/mestu osobne oznámiť, či mu majiteľ nehnuteľnosti ubytovanie poskytuje. Prvý raz sa táto povinnosť vzťahuje na apríl.

Ak prichýlite utečenca, ktorý o dočasné útočisko nepožiadali

- Aj vtedy máte nárok na vyplatenie príspevku, no štát peniaze vyplatí za najviac sedem nocí pred poskytnutím dočasného útočiska.

Kedy sa peniaze vyplácajú

- Žiadosti sa predkladajú do 5 pracovných dní po ukončení kalendárneho mesiaca nasledujúcim po tom, čo ste niekoho prichýlili. Po odovzdaní výkazu obec/mesto do 15. dňa kalendárneho mesiaca pošle výkaz na ministerstvo vnútra. Rezort následne skontroluje, či človek, ktorý ušiel z Ukrajiny, nie je ubytovaný aj u niekoho iného a spravidla do konca mesiaca pošle peniaze obci/mestu. Samospráva má päť dní na to, aby vám ich vyplatila. Znamená to, že ak ste Ukrajincov prichýlili v marci, peniaze od štátu môžete mať na účte približne začiatkom mája.

Aký vysoký je príspevok na ubytovanie

- Suma závisí od počtu nocí, ktoré odídenci

Ilustračné foto: Pixabay

v byte či rodinnom dome strávia a aj od počtu izieb, ktoré využívajú. Za dospelého človeka je to sedem eur/noc, na dieťa do 15 rokov veku 3,50 eura/noc.

- V zákone sú stanovené peňažné stropy, ktoré môže majiteľ nehnuteľnosti dostať. Za jednu poskytnutú miestnosť je maximum 500 €/mesiac, pri dvoch miestnostiach je to 750 €/mesiac, pri troch 1000 €/mesiac, pri štyroch 1250 €/mesiac.
- Systém vyplácania príspevkov by mal zatiaľ fungovať do konca júna.

Aktuálne informácie nájdete: www.martin.sk

Komu treba doručiť výkazy a dokumenty v Martine

Mestský úrad Martin,
vedúca kancelárie primátora,
splnomocnenec pre ukrajinské otázky
Ing. Renáta Habrunová
4. poschodie, kanc. 430
Tel. +421 43 4204252
+421 908 414 494
e-mail: habrunova@martin.sk

Spracovala: V. Legerská

OTÁZKA PRE ADVOKÁTKU

Nájomný vzťah nie je prekážkou zriadenia trvalého pobytu

Môžem si v nájomnom byte nahlásiť trvalý pobyt? Ak áno, aké doklady musím pri evidencii predložiť?

V zmysle zákona o hlásení pobytu občanov sa trvalým pobytom rozumie pobyt občana spravidla v mieste jeho trvalého bydliska na území Slovenskej republiky.

Je dôležité poznamenať, že prihlásením občana na trvalý pobyt v istej nehnuteľnosti nevzniká dotknutému žiadne právo k tejto nehnuteľnosti a trvalý pobyt má výlučne len evidenčný charakter. Nájomný vzťah nie je prekážkou pre to, aby bol nájomcovi zriadený trvalý pobyt v predmete nájmu.

Zákon o hlásení pobytu občanov vyžaduje zákonom stanovené náležitosti, ktoré je občan povinný predložiť. Medzi tieto náležitosti patrí aj písomné potvrdenie o sú-

hlase s prihlásením občana na trvalý pobyt s osvedčeným podpisom vlastníka alebo všetkých spoluvlastníkov budovy alebo jej časti, v ktorej chce mať nájomca ohlásený trvalý pobyt.

Nájomcovi teda trvalý pobyt zapisu v predmete nájmu iba za predpokladu, že predloží písomné potvrdenie o súhlase vlastníka s tým, že nájomcovi bude v predmetnej nehnuteľnosti hlásený trvalý pobyt.

Silvia Tatarková

Strieborné medaily sa bezprostredne po finálových bojoch nepreberajú v radostnej nálade.
Foto: Igor Plž

Klbko radosti po vyrovnávajúcim góle F. Poliačka v šiestom finálovom zápase.
Foto: Igor Plž

Na koniec sezóny sa naši hokejisti mohli pozeráť so vztyčenými hlavami

Vo finálovej sérii sa šťastie napokon priklonilo na žilinskú stranu. Vlci, hoci na zápasy prehrávali 0:2 a v tretom mali doslova nôž na krku, keď ešte pár sekúnd pred koncom riadneho hracieho času prehrávali, dokázali nepriaznivý vývoj bitky o 1. miesto v prvej lige otočiť.

Ani raz vo finálovej sérii martinskí hokejisti neprehrali v riadnom hracom čase. Ak by sa po zápasoch pridelovali body tak ako v základnej časti, naši by ich mali po šiestich dueloch desať, kým náš súper len osem. Lenže play-off sa hrá na víťazné zápasy a na tie v pomere 4:2 vyhrala Žilina (2:3, 0:1, 4:3 SN, 3:2 SN, 3:2 PP, 3:2 PP). Aj preto, že dvakrát naklonila misky váh vo svoj prospech v samostatných nájazdoch a dvakrát v predĺžení. Neskutočné a zrejme už aj ťažko opakovateľné. Ale aj taký vie byť šport. Krutý pre jedného, mimoriadne šťastný pre druhého.

Favorizovaný súper, ktorý už s Liptovským Mikulášom bojuje v baráži o extraligu, sa poriadne zapotil, čím sa len potvrdilo, že derby zápasy

majú osobitnú príchut' a dopredu v nich nikto nemá nič isté. Vo finále to platilo dvojnásobne, čo bol magnet pre divákov, ktorí zaplnili štadióny v Žiline i v Martine.

Naši chlapci si aj napriek smoliarskym štyrom záverom zápasov, ktoré ich obrali o celkové víťazstvo v I. Slovenskej hokejovej lige, zaslúžia pochvalu za heroické výkony, za tímovú súdržnosť a obrovskú vôľu bojovať za martinské farby. Ocenili to aj fanúšikovia, ktorí ich z ľadu po každom stretnutí vyprevádzali potleskom. Plným právom.

Prehrať vo finále vždy bolí, po takejto dramatickej sérii ešte viac. Nečudo, že chlapi, ktorí znesú na ľade aj tvrdé údery, si v šatni poplaka-

li. Smútiť však nemusia, majú za sebou úspešnú sezónu. Vedenie klubu spolu s trénermi dali dokopy odolný tím, ktorý si počas dlhej sezóny, najmä na jej začiatku, prešiel aj zložitejšími obdobiami. To je obrovský prísľub pre budúcnosť, hoci udržať tento úspešný káder nebude jednoduché. Ak by sa to v tejto zložitej dobe podarilo, mohli by sme už o rok klopať na extraligové brány.

Roman Kopka

TRÉNER DANIEL BABKA O FINÁLE I BUDÚCNOSTI

„Séria sa lámala v tretom zápase, ktorý sme nevedeli dotiahnuť do víťazného konca. Ak by sme vyhrali 3:0, dnes by sme pohár držali my, možno ešte skôr. O tom, čo bude v budúcnosti, je ešte priskoro hovoriť. Ak sa udrží gro tímu, verím, že to môže byť dobré. Práca je už rozrobená, môžeme sa už len posúvať ďalej. Ukázali sme, že vieme hrať, chalani hrajú hlavne srdcom, bojujú. Ak preto udržíme to, čo tu máme, je na čom stavať. Úvod sezóny určite nevyzeral z našej strany ideálne. Chalani ale pochopili, čo od nich chceme. Snažili sa a uverili, že iba každodenná práca, námaha a tímový duch ich môžu do viesť k takémuto výsledku. Strieborná medaila je pre nich odmenou. Prvoligový titul by bol krásny, i napriek tomu si ale vážime zisk strieborných medailí.“

ZDROJ: FB HK Martin

MINIFUTBALOVÁ LIGA ŠKÔL

V úvodnom kole zvíťazila Hurbanka

Po dvoch pandemických rokoch sa opäť začala minifutbalová liga najmladších žiakov a žiačok okresu Martin. Do tohto ročníka je prihlásených šesť základných škôl z Martina. Organizátorom obľúbenej súťaže je CVČ Kamarát a zápasy sa odohrávajú na futbalovom ihrisku na Hurbanke.

V aprílovom kole sa najviac darilo žiakom zo ZŠ s MŠ Hurbanova. Liga bude pokračovať v máji.

Výsledky aprílového kola: KZŠ s MŠ A. Bernoláka - ZŠ Mudroňa 2:0, Evanjelická ZŠ - ZŠ s MŠ Podhájska 0:1, ZŠ s MŠ Hurbanova - ZŠ Mudroňa 4:1, ZŠ Kronera - ZŠ s MŠ Podhájska 5:1, ZŠ s MŠ Hurbanova - KZŠ s MŠ Bernoláka 3:2, ZŠ Kronera - Evanjelická ZŠ s MŠ 5:1.

Zápasy o umiestnenie - o 5. miesto: ZŠ Mudroňa - Evanjelická ZŠ s MŠ 4:3. O 3. miesto: KZŠ s MŠ Bernoláka - ZŠ s MŠ Podhájska 3:0. O 1. miesto: ZŠ s MŠ Hurbanova - ZŠ Kronera 2:1 na pokutové kopy.

(BH)

Víťazné družstvo Hurbanky.
Foto: (BH)

DETSKÁ TOUR
PETRASAGANA
www.detskatour.sk

generálny partner

NADÁCIA
Slovenskej sporiteľne

exkluzívny partner

 ŠKODA

Martin
7. máj
2022

sobota 10.30 hod.
letisko Tomčany

Detská tour Petra Sagana 2022

informácie na www.detskatour.sk

spoluorganizátor

MARTIN

hlavní partneri

origos

IS INDUSTRY
SOLUTIONS